

M-76477
Bib. F-80411

Lantern.

ATJ
35335

EXERCITIA
SPIRITUALIA
B. P. IGNATII
LOYOLÆ.

ROMÆ,
In Collegio Romano eiusdem Societatis.
Anno Domini . M. DC. XV.

SVPERIORVM PERMISSV.

THE NEW YORK
LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 17, N. Y.

ROBERT
ANN BROWN
APR 10 1911

THE NEW YORK
LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 17, N. Y.

A Nima Christi sanctifica me,
Corpus Christi salua me,
Sanguis Christi inebria me, Aqua
lateris Christi laua me, Passio
Christi conforta me, ò bone Iesu
exaudi me, intra tua vulnera ab-
sconde me, ne permittas me sepa-
rari à te, ab hoste maligno defen-
de me, in hora mortis meae voca
me, & iube me venire ad te, ut
cum Sanctis tuis laudem te in se-
cula seculorum. Amen.

A Nima Christi facta sumus
Corpus Christi facta sumus
Sanguis Christi facta sumus
Latus Christi facta sumus
Christi confors facta sumus
exaudi nos, in hora mortis tuas vocas
secunde nos, ne permittas nos separari a te, ab hoste maligno deservit
de nos, in hora mortis tuas vocas
nos, Et imbe nos servare ad te, ut
cum 2 sanctis tuis habitamus in se-
cula seculorum Amen.

1

PAVLVS PAPA TERTIVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officij cura, in vniuersum Christi gregem nobis commissa, & diuinæ gloriæ ac laudis amor facit, vt ea quæ salutem animarum, & spiritualem earum profectum iuuant, amplectentes, vota eorum, qui aliquid, quod fouere, & nutrire pietatem in Christi fidelibus valeat, à nobis exposcunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Cum ergo (sicut dilectus filius, nobilis vir, Franciscus de Borgia, Dux Gandiæ, nobis nuper exponi fecit) dilectus filius Ignatius de Loyola, Præpositus Generalis Societatis I E S V, per Nos in Alma Vrbe nostra erectæ, & per Nos auctoritate Apostolica confirmatæ; quædam documenta, siue Exercitia spiritualia, ex sacris Scripturis, & vitæ spiritualis experimentis elicita, composuerit; & in ordinem, ad pie mouendos fidelium animos, aptissimum redegerit; illaque Christi fidelibus, ad spiritualem consolationem, & profectum magnopere utilia, & salubria esse, non solum fama, ex plurimis locis allata, prædictus Franciscus Dux didicerit; sed etiam experimento manifesto, cum Barcinone, tum Valentię, tum Gandiæ, id compertum habuerit. Quare idem Franciscus Dux nobis humiliter supplicari fecit, vt documenta, & spiritualia Exercitia prædicta,

A dicta,

dicta, quo latius eorum fructus pateat, & plures Christi fideles, maiori cum deuotione ad vten- dum illis, inuitentur, examinari facere: & si ap- probatione, & laude digna inueniremus, appro- bare, & laudare, aliasque in præmissis opportu- ne prouidere de benignitate Apostolica digna- remur. Nos igitur, qui documenta & Exercitia huiusmodi examinari fecimus, & quæ testimo- nio, ac relatione, dilecti filij nostri, Ioannis Tit. S. Clementis, Presbyteri Cardinalis Bur- gensis Episcopi, ac hæreticæ prauitatis Inquisi- toris, & venerabilis Fratris nostri Philippi Salu- ciarum Episcopi, ac dictæ Urbis nostræ in spiri- tualibus Vicarij generalis, nec non dilecti filij Ægidij Foscararij, nostri Sacri Palatij Magistri, nobis desuper facta, pietate, ac sanctitate plena, & ad ædificationem, & spiritualem profectum, fidelium valde vtilia, & salubria esse, & fore comperimus: debitum etiam respectum ad fru- ctus vberes, quos Ignatius, & ab ipso instituta Societas præfata in Ecclesia Dei vbique gen- tium producere non cessant; & ad maximum adiuumentum, quod ad id prædicta Exercitia at- tulerunt, non immerito habentes: huiusmodi supplicationibus inclinati, documenta, & Exer- citia prædicta, ac omnia & singula in eis conten- ta, auctoritate prædicta, tenore præsentium, ex certa scientia nostra, approbamus, collauda- mus, ac præsentis scripti patrociniò, communi- mus. hortantes plurimum in Domino, omnes

& fin.

& singulos vtriusque sexus Christi fideles vbi-
 libet constitutos, vt tam pijs documentis, &
 Exercitijs vti, & illis instrui deuote velint. Nec
 non concedentes, vt huiusmodi documenta, &
 spiritualia Exercitia imprimi, à quocunque bi-
 bliopola per prædictum Ignatium eligendo, li-
 bere & licite valeant. Ita tamen, vt post primam
 editionem, sine consensu eiusdem Ignatij, vel
 successorum eius, nec ab hoc, nec ab alio omni-
 no, sub excommunicationis, & 500. ducat. pijs
 operibus applicandorum, pœna imprimi pos-
 sint. Ac mandantes nihilominus vniuersis, & sin-
 gulis locorum ordinarijs, ac personis in Eccle-
 siastica dignitate constitutis, & cathedralium,
 ac metropolitanarum Ecclesiarum Canonicis,
 & earundem ordinariorum Vicarijs, in spiritua-
 libus, generalibus, & officialibus vbilibet consti-
 tutis, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum,
 per se, vel alium, seu alios cuiusuis de Societate
 prædicta, vel alijs, quorum intererit in præmissis
 spiritualibus Exercitijs, efficacis defensionis præ-
 sidio afsistentes, faciant auctoritate nostra, illos
 dicta concessione, & approbatione pacifice frui,
 & gaudere: non permittentes eos, per quoscun-
 que, contra præsentium tenorem quomodolibet
 molestari: contradictores quoslibet, & rebelles,
 per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia op-
 portuna iuris remedia, appellatione postposita,
 compescendo: Inuocato etiam ad hoc (si opus
 fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstanti-

bus fel. rec. Bonifatij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres, aliquis auctoritate præsentium non trahatur; & quibusuis alijs Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter vel diuifim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod præsentium litterarum transumptis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, plena fides vbique habeatur, & illis stetur, tam in iudicio, quam extra, ac si originales litteræ exhiberentur, & ostenderentur. Datum, Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die vltimo Iulij, Millesimo quingentesimo quadragesimo octauo, Pontificatus nostri Anno XIV.

Blo. El. Fulginen.

Testimonia eorum, quibus censura Exercitiorum est commissa.

In prima translatione.

Legimus omnia in volumine hoc digesta, nobisque valde placuerunt, & ad animarum salutem in primis conducibilia sunt visa.

Cardinalis Burgenfis.

Concedimus, vt opus hoc, omni laude dignum, & Christianæ professioni valde proficuum, imprimatur.

Philippus Vicarius.

Non poterunt tam sancta Exercitia non maximum commodum præstare cuilibet studioso. Ideo obuijs etiam vlnis amplectenda sunt.

F. Aegidius Foscararius, Magister Sacri Palatij.

In secunda translatione.

Legimus spiritualia hæc Exercitia, placentq. nobis valde: & digna iudicamus, quæ ab omnibus orthodoxæ fidei cultoribus recipiantur & magni fiant.

Cardinalis Burgenfis.

Concedimus, vt opus hoc, omni laude dignum, & Christianæ professioni valde proficuum, imprimatur.

Philippus Vicarius.

Cum nequeat subsistere diu Christiana religio sine exercitijs, & meditationibus aliquibus spiritualibus (in meditatione enim, inquit vates, exardescit anima mea) nullas arbitror magis opportunas his, quæ proculdubio ex scripturarum studijs, & longo rerum vfu natæ sunt.

F. Aegidius Foscararius, Magister Sacri Palatij.

Quidam de Societate Iesu, deuoto leetori eiusdem Societatis . S. in Domino .

Æc documenta, ac spiritualia
Exercitia, quæ non tam à libris,
quam ab vnctione sancti Spiritus,
& ab interna experientia, & vsu
tractandorum animorū edoctus,
noster in Christo Pater M. Ignatius de Loyola
Societatis nostræ institutor, & Præpositus Ge-
neralis (vt præmissum est) composuit, ab idio-
mate Hispanico in Latinum, duobus modis
sunt versa: altera versio, non solum sensum
sensui, sed pene verbum verbo: altera (quæ vi-
sa est præferenda) sensum tantum sensui, sed fi-
deliter reddebat. Cum autem Exercitia hæc,
vt satisfieret quorundam, & præcipue Illustrissi-
mi Ducis Gandiæ, Francisci de Borgia deuotio-
ni, qui optabat approbari ea Sedis Apostolicæ
auctoritate, quæ iampridem & spiritualis plu-
rimorum omnis generis, & conditionis homi-
num profectus (qui per ea spiritum Domini vel
hauserant, vel mirum in modum auxerant)
vbique approbauerat: cum, inquam ante ap-
probationem summi Pontificis, destinatis cen-
soribus videnda proponerentur, vtraque tran-
slatio eis est oblata: & licet omnino liberæ cen-
suræ eorum subijcerentur, vt adderent, minue-
rent, mutarent, prout in Domino videretur,
tamen, ne verbo quidem mutato, vtranque ver-

sionem (quod testimonijs eorundem in arche-
 typis exemplaribus patet) approbarunt . Quod
 ad impressionem antinet, hoc te, pie lector, mo-
 nitum velim, non ijs, qui tantum lecturi Exer-
 citia, sed qui facturi, vel potius alijs tradituri
 sunt, esse hoc laboris, & operæ impensum . Cum
 enim ad fructum vberem capiendum parum sit
 legisse, nisi strenue quis in eis se exercuerit, &
 magistrum in rebus spiritualibus versatum sit
 nactus : constat non eo animo impressa esse, vt
 passim in vulgus emanarent : sed cum laborio-
 sum nimis esset, nec sine magno temporis, &
 impensarum dispendio, tam multa exemplaria
 manu scribere, quibus ad Societatis ipsius vsum
 opus erat, & vt varietate, & erratis plurimis
 (quæ in manu scriptis deprehendi solent) deui-
 tatis, indubitata fidei exemplaria suppeterent,
 typis hoc opus excusum est : sed omnia excusa
 volumnia in potestatem Societatis, ad ipsius,
 vt diximus vsum (ita vt nec vendi, nec excudi
 vllibi possint) sunt redacta . De his te monere,
 pie lector (si forte minus innotuerant) cum per-
 spectis mihi sint prædicta omnia, officij mei esse
 duxi . Vale in Domino . Romæ sexto . Idus Au-
 gusti . 1548 .

9

ANNOTATIONES

Quædam aliquid afferentes intelligentiæ ad
Exercitia spiritualia, quæ
sequuntur,

*Vt iuuari possit tam is, qui ea traditurus est,
quàm, qui accepturus.*

 Rima est Annotatio: quod ipso nomine spiritualium Exercitiorum, intelligitur modus quilibet examinandi propriam conscientiam: item meditandi, contemplandi, orandi secundum mentem, & vocem: ac postremo alias quascunque spirituales operationes tractandi, vt dicetur deinceps. Sicut enim deambulare, iter facere, & currere, exercitia sunt corporalia: ita quoque præparare, & disponere animam ad tollendas affectiones omnes male ordinatas; & ijs sublatis, ad quærendam, & inueniendam voluntatem Dei, circa vitæ suæ institutionem, & salutem animæ, Exercitia vocantur spiritualia.

Quid nomine Exercitiorum spiritualium.

Quid præ-
standum tra-
denti Exerc.

Secunda est : quod ille , qui modum , & ordi-
nem alteri tradit meditandi , siue contem-
plandi , fideliter narrare debet meditationis , seu
cōtemplationis historiam , percursis obiter dun-
taxat punctis illius præcipuis , & adiecta solum
breui declaratiuncula : vt is , qui meditaturus est
accepto veritatis historicæ primū fundamento ,
discurrat postea , & ratiocinetur per seipsum .
Ita enim fiet , vt dum aliquid inuenerit , quod
elucidationem , vel apprehensionem historię ,
aliquanto maiorem præbeat (siue ex discursu
proprio , siue ex diuina mentis illustratione id
contingat) gustum delectabiliorem , & vberio-
rem fructum percipiat , quàm si res ipsa eis ab
altero diffusius narrata , & declarata esset . Non
enim abundantia scientiæ , sed sensus , & gustus
rerum interior desiderium animæ explere solet .

Vbi maior
reuerentia .

Tertia est : quod , cum in sequentibus om-
nibus Exercitijs spiritualibus vtamur
actibus intellectus , quando discurremus ; volun-
tatis vero , quando afficimur , aduertendum est
in operatione , quæ præcipue est voluntatis , dum
voce , aut mente cum Domino Deo , vel Sanctis
eius colloquimur , maiorem exigere à nobis reue-
rentiam , quam dum per vsum intellectus , circa
intelligentiam potius moramur .

Ordo heb-
domadarum
moderari po-
test .

Quarta est : quod licet Exercitijs sequenti-
bus , assignentur quatuor hebdomadæ , to-
tidem Exercitiorum partibus , singulæ singulis
respondentes , videlicet , vt in prima hebdoma-

da

da fiat consideratio de peccatis: in secunda de D.N. IESV Christi vita, vsque ad ingressum eius in Hierusalē die Dominica Palmarum: in tertia de Passione eiusdem: in quarta de Resurrectione, & Ascensione, adiectis tribus orandi modis: non tamen ita accipiendæ sunt dictæ hebdomadæ, vt necesse sit vnāquamq. continere septem vel octo dies. Cum enim contingat alios alijs tardiores, vel promptiores esse ad consequendum id, quod quarunt (puta in prima hebdomada contritionem, dolorem, & lachrymas de peccatis suis) aliquos etiam plus, aut minus agitari probarique varijs spiritibus: expedit nonnumquam * succidi hebdomadam quamcunque, vel extendi, iuxta materiæ subiectæ rationem. Solet tamen totum Exercitiorum tempus triginta dierum, aut circiter, spatio concludi.

Quinta est: quod mirum in modum iuuatur, qui suscipit Exercitia, si magno animo atque liberali accedens, totum studium, & arbitrium suum offerat suo Creatori, vt de se, suisque omnibus id statuat, in quò ipsi potissimum seruire possit, iuxta eiusdem beneplacitū.

Sexta est: quod tradens Exercitia, si animaduertat ei qui recipit, nullas incidere spirituales animi commotiones, vt sunt consolationes, vel tristitiæ, neque diuersorū spirituum agitationes; sedulo debet precontari, an ipsa Exercitia præscriptis agat temporibus, & quibus modis, an etiam obseruet diligēter cunctas additio-

nes,

Quid Exercitia faciendi.

Quid cum nullæ animi commotiones.

nes, & de singulis ratio postuletur. Porro de consolationibus, & desolationibus infra tractabitur. pagina 119. De additionibus vero pagina 42.

Quid cum
tentatio, &
desolatio.

Septima est, quod is, qui alterum exercendum scurat, si eum videat desolatione affici, seu tentatione; cauere debet, ne se durum, vel austerum ipsi exhibeat, sed mitem potius, ac suauem præstet, confirmato eius animo ad agendum strenue in posterum; detectisque inimici nostri versutijs, eum ad consolationem studeat disponere tanquam breui subsequaturam.

Reg. pro de-
solatione, &
consolatione.
* b

Octava est: quod circa consolationes, & desolationes fumentis Exercitia, & circa astutias inimici, poterunt vsui esse regulæ, quæ * in prioribus duabus hebdomadis habentur, de varijs spiritibus internoscendis.

Quid cum
inexperto E-
xercitiorum.

Nona est: quod quando exercendus est quispiam spiritualium rerum inexpertus, unde contingat, eum in prima hebdomada crassis quibusdam, apertisque tentationibus vexari, ostensis iam inde prosequendi obsequij diuini certis impedimentis (cuiusmodi sunt molestia, anxietas, pudor, timor, habita honoris mundani ratione) tunc illi, qui eum exerceri docet, supersedendum est vsu regularum, quæ ad secundam hebdomadam pertinent, de discretionem spirituum, & ijs vtendū solis, quæ in prima dantur. Quia quantū alter ex his accepturus est cōmodi, tātundem ex illis dispendij referret ob subtilitatē rei, & sublimitatē, quæ est supra eius captū.

Deci-

Decima est: quod qui exercetur, si tentationibus iactetur, boni speciem præferentibus, tunc munendus est per dictas regulas hebdomadæ secundæ. Humani enim generis inimicus, per boni speciem, eos ut plurimum oppungat, qui antea in via vitæ, quam illuminatiuam appellant, respondente Exercitijs secundæ hebdomadæ, fuerint potius versati, quam in altera, quæ purgatiua dici solet, * atque per * c
Exercitia primæ hebdomadæ comprehenditur.

Vndecima est: quod exercenti se in prima hebdomada, expedit nescire, quid in secunda sit acturus: sed ad consequendum illud, quod tunc quærit, acriter laborare, perinde ac si nihil boni postea esset reperturus.

Exercens nesciat sequentes meditari:

Dodecima est: quod admonendus est is, qui exercitatur, ut cum in quotidiano quolibet exercitio, ex quinque infra describendis, expendi debeat unius horæ tempus; curet semper animi quietem in hoc reperire, quod plus temporis potius, quam minus insumpsisse sibi conscius sit. Frequens est enim Dæmoni hoc agere, ut præfixum meditationi vel orationi temporis spatium decurtetur.

In quotidiano exercitio quies animi reperienda.

Decimatertia est: quod cum facile sit ac leue, affluente consolatione, integram contemplationis horam traducere: difficillimum è contra, incidente desolatione: idcirco aduersus tentationem, ac desolationem semper pugnandum est, producto ultra præfinitam horam

Exercitij tempus producatur.

Exer-

exercitio, vincendi gratia. Ita enim non solum discimus resistere aduersario, sed eum etiam expugnare.

Vbi fræno
utendum in-
feruentiori-
bus.

Decima quarta est: quod si vacans Exercitijs cernatur consolatione multa, & feruore magno ferri, obuiandum est, ne promisso aliquo, vel voto inconsulte ac præcipitanter facto, se obstringat. Idq. tanto fuerit diligentius præuertendum, quanto ille ingenij esse instabilioris perspicitur. Quamuis enim vnus alterum iuste mouere possit ad ingressû religionis, in qua emitenda sint obedientiæ, paupertatis, atq. castitatis vota: quãuis præterea maioris meriti sit opus ex voto quam sine voto factum; plurima nihilominus ratio habenda est conditionis propriæ personarum. Item attente est considerandû, quid commodi, vel incommodi possit occurrere, ad illud præstandum, quod aliquis promissurus sit.

Circa vota
facienda.

Tempore
Exercit. ne-
mo impella-
tur ad pau-
pertatem.

Decima quinta est: quod tradens Exercitia non debet alterum impellere ad paupertatem & promissionē eius, magis quam ad oppositum; neq. ad hoc potius, quam ad illud institutum vitæ: quia licet extra Exercitia licitū sit, & pro merito ducendum, si quis cælibatum, religionem, & aliam quamcunque Euangelicam perfectionē amplecti suadeat ijs omnibus, quos ex personarum, & conditionum ratione probabile sit fore idoneos: longe tamē conuenientius, meliusque est, inter Exercitia ipsa id non attentare; sed Dei potius voluntatem quærere, atque

præ-

præstolari, donec ipse Creator, ac Dominus noster animæ sibi deuotæ sese communicet, eamq. amplexans ad sui amorem, laudem & seruitium disponat, prout maxime scit esse commodum. Quapropter dictanti Exercitia standum est in quodam æquilibrio, sinendumque, vt citra medium, Creator ipse cum creatura, & hæc vicissim cum illo rem transfigat.

Decima sexta est: quod, vt Creator ipse, Dominusq. noster in Creatura sua certius operetur, si accidat animam ad aliquid minus rectū affici, atque inclinari, summopere ac totis viribus nitendum est in contrarium (vt puta, si ad officium vel beneficium adipiscendum aspiret, non diuinæ gloriæ, aut communis animarum salutis causa, sed commoditatis suæ, negotiorumque temporalium duntaxat) tunc affectus ad oppositum impelli debet, per assiduas orationes, & alia exercitia pia, in quibus à clementia Dei oppositum petatur: videlicet, hunc vt ille animum offerat ipsi Deo, se tale officium vel beneficium, aut aliud quiduis, iam non appetere, nisi priorem affectum adeo mutauerit, vt nihil iam omnino desideret, vel possideat alia ex causa, quam diuini cultus, & honoris.

Decima * septima perutilis est: quod scilicet tradens Exercitia, inquirere, ac scire nolēs proprias alterius cogitationes, & peccata; superest, vt certior factus fideliter de cogitationibus à vario spiritu immixtis, & ad maius, aut minus bonum

Quid cū
ad aliquid
minus rectū
afficitur.

* d
Quid cum
variaz cogi-
tationes.

bonum trahentibus, spiritualia nonnulla Exercitia illi præscribat præfenti animæ necessitati opportuna.

Quomodo
accommodan-
da Exercit.
& exercenti
attemperan-
da.

Decima octava est: quod iuxta eius, qui exercetur, habitudinē, puta pro ætate, doctrina, vel ingenio, accommodari debent Exercitia: ne cui rudi aut imbecilli, seu debili ea imponantur, quæ ferre nō possit citra incommodum, nedum ad profectum suum assumere. Similiter prout cuique in animo est sese disponere, impartendum id demum est, quod eum potissimum iuuare possit. Propterea ei, qui se instrui duntaxat postulat, & ad gradum aliquem perducere, in quo animus suus conquiescat; tradi potest particulare primum examen infra positum. pag. 22. deinde generale pag. 25. simulque modus orandi mane per horæ dimidium, ex præceptorum Dei, & peccatorū mortalium consideratione, de qua pag. 90. Suadendum etiam fuerit, vt octauo quoque die peccata sua confiteatur, & quindecim dierum interuallo, vel octo potius, si affectus impellat, sumat Eucharistiæ Sacramentum. Ista exercitationis ratio proprie competit rudioribus, seu illiteratis, quibus insuper exponenda erunt singula præcepta Dei, atque Ecclesiæ; mortalia peccata, cum quinque sensibus, & operibus misericordiæ. Itidem si is, qui tradit Exercitia, alterum viderit debilis esse naturæ, ac parum capacis, vnde modicus prouentus, & fructus sperari queat, fatius fuerit aliqua ex dictis

leuioribus Exercitijs ipsi præscribere, vsque ad confessionem peccatorum: postea nonnulla conscientię examina, & methodum confessionis frequentioris dare, quibus iam paratum sibi animæ profectum seu lucrum tueri possit. Non erit autem progrediendum ad electionum dictamina, aliorumve, quam primæ hebdomadæ Exercitiorum: quoties præsertim alij adsunt maiori cum fructu exercitandi, nec omnia omnibus præstare temporis permittit angustia.

Decima nona est: quod homini negotijs publicis, vel alijs conuenientibus districto, siue ingenio, siue litteris præditus sit, suppetente ipsi hora vna & dimidia diebus singulis ad sumenda nonnulla Exercitia; exponendum primo erit, quem in finem homo creatus sit: deinde per horam dimidiam examen particulare, deinceps generale cum modo rite confitendi, sumendique sancti Sacramenti, tradi ei possunt: præscribendo etiam, vt mane per triduum, spatio vnus horæ meditationem agat de primo, secundo, ac tertio peccato, vt docetur, pagina 32. Postea per alios tres dies eadem hora de processu peccatorum vt pagina 36. Per alios totidem de pœnis, quæ peccatis respondent pagina 39.

Quid cum homine publicis negotijs districto.

Dictandæ quoque illi erunt intra totum dictarum trium meditationum tempus, decem additiones illæ, quæ habentur, pag. 42.

Observabitur eadem meditandi ratio circa

mysteria Domini Nostri Iesu Christi, quæ infra in ipsismet Exercitijs late explicatur.

Quid cum libero à negotijs & fructum consequi cupiente.

Vigesima est: quod ei, qui à negotijs liberior est, & fructum consequi spirituales optat, quam possit maximum, tradenda sunt omnia. Exercitia eodem, quo procedunt, ordine (& quidem scribi rerū capita, ne excidant è memoria expedit) In quibus (secundum successum communio-rem) tanto maiorem faciet progressum spiritualis vitæ, quanto magis ab amicis, notisq. omnibus, & ab omni rerum humanarum sollicitudine sese abduxerit: vt si ab ædibus pristinis migret in domum, cellamve aliquam secretiorem, vnde ipsi liberum securumque sit egredi ad matutinum, sacrum Missæ, vel ad vesperarum officium cum libuerit, audiendum, absque familiaris cuiusquam interpellatione. Ex qua quidem loci secessione inter alias multas commoditates hæ tres præcipue consurgunt. Prima, quod exclusis amicis & familiaribus, negotijsque minus recte ordinatis ad Dei cultum, gratiam apud Deum non mediocrem meretur. Secunda, quod per huiusmodi secessum intellectu minus quam antea distracto in diuersas partes, sed collecta redactaque omni cogitatione ad rem vnā, scilicet ad obsequendum Deo Creatori suo, & salutæ animæ suæ consulendum, multo liberius, ac expeditius vtitur naturæ viribus in quærendo, quod desiderat tantopere. Tertia, quod quanto se magis reperit anima segregatam, ac

soli-

solitariam, tanto aptiorem seipsam reddit ad
 quærendum, attingendumque Creatorem, &
 Dominum suum: ad quem insuper, quo
 proprius accedit, eo melius ad
 suscipienda bonitatis
 diuinæ dona di-
 sponitur.

EXERCITIA QUABDAM

spiritualia, per quæ homo dirigitur, ut
vincere seipsum possit, & vitæ suæ
rationem, determinatione à
noxijs affectibus libe-
ra, instituere.

Recte sen-
tiendum.

N primis, ut per huiusmodi Exer-
citia, tam qui ea tradit, quam
qui accipit, iuuari queat, suppo-
nendum est Christianum vnum-
quæque pium debere promptio-
re animo sententiam seu propo-
sitionem obscuram alterius, in bonam trahere
partem, quam damnare. Si vero nulla eam ra-
tione tutari possit, exquirat dicentis mentem:
& si minus recte sentiat, vel intelligat, corripiat
benigne: hoc nisi sufficit, vias omnes opportu-
nas tentet, quibus illum sanum intellectu, ac se-
curum reddat ab errore.

Ab errore li-
berandus.

Principium siue fundamentum.

Hominis fi-
nis.

Creatus est homo ad hunc finem, ut Domi-
num Deum suum laudet, ac reuereatur, eique
seruiens tandem saluus fiat. Reliqua vero supra
terram sita, creata sunt hominis ipsius causa,
ut eum ad finem creationis suæ profecquendum
iuuent: vnde sequitur vtendum illis, vel absti-
nendum eatenus esse, quatenus ad profecutio-

nem

nem finis vel conferunt, vel obsunt. Quapropter debemus absque differentia nos habere circa res creatas omnes (* prout libertati arbitrij * e nostri subiectæ sunt, & non prohibitæ) Ita, vt (quod in nobis est) non quæramus sanitatem, magis, quam ægritudinem: neque diuitias paupertati, honorem contemptui, vitam longam breui præferamus. * Sed consentaneum est, ex omnibus ea demum, quæ ad finem ducunt, eligere ac desiderare.

EXAMEN PARTICVLARE ET
quotidianum, tria tempora complectens, ad
ad dispositionem sui ac duplicem
discussionem accommodata.

Primū tē-
 pus matuti-
 num.

2. Pomeri-
 dianum.

3. Vesperti-
 num.

Rimum tempus est matutinum, quo debet homo, statim dum à somno surgit, proponere diligentem sui custodiam circa peccatū aut vitium aliquod particulare, à quo emendari cupit. Secundum est pomeridianum, in quo petenda est à Deo gratia, vt reminisci possit ille, quoties in peccatum seu delictum istud particulare incidit, & in posterum cauere: deinde priorem faciat discussionem, exigens ab anima sua rationem de peccato, seu vitio iam dicto; & singulas diei partes præteritas percurrens ab ea hora, qua surrexit, vsque ad præsentem, quoties illud commisserit, & puncta totidem signet in priore linea figuræ subscriptæ. quibus peractis denuo proponat per spatium diei reliquum, diligentius sese cohibere. Tertium erit vespertinum tempus, in quo post cœnæ horam, facienda est discussio secunda, percursis itidem horis singulis, ab examine priore vsque ad præsens lapsis, & eodem modo memoratis, enumeratisque vicibus, quibus deliquerit, parem eis punctorum numerum signabit in posteriore linea figuræ, sequenti similis ad hoc præparatæ.

AD-

ADDITIONES QUATVOR

utiles ad faciliorem & celeriore[m] peccati, seu vitij cuiusvis extirpationem.

Rima est, vt quoties id peccati seu delicti genus homo commiserit, manu pectori admota, doleat de lapsu: quod fieri potest etiam assistentibus alijs, nec aduertentibus.

Prima vitij expiatio.

Secunda est, vt sub noctem numeratis, comparatisque inuicem punctis linearum (quarum prior priori examini, posterior posteriori assignatur) attendat, an à priore examine vsque ad secundum aliqua successerit emendatio.

Secunda.

Tertia est, vt conferat diei secundæ, atque præcedentis examina inuicem: considerans equid sibi emendationis interuenerit.

Tertia.

Quarta, vt collatis hebdomadarum duarum inter se examinibus, pari modo, factæ vel omisæ emendationis rationem habeat.

Quarta.

Item notandum est ex sequentibus figuris, primam ceteris longiorem deputari diei primæ, puta Dominicæ: secundam vero diei Lunæ paulo breuiorem: & ita deinceps: cum par sit diminui in dies erratorum numerum.

Quinta.

EXAMEN CONSCIENſTIÆ

generale ad purgationem animæ, &
ad peccatorum confessionem
utiliſſimum.

Pro comperto ponitur triplex inci-
dere homini cogitationum ge-
nus: Vnum ex proprio surgens
motu ipsius hominis: Reliqua
vero duo extrinsecus aduenien-
tia, ex boni scilicet, vel mali spi-
ritus suggestione.

Triplex co-
gitationum
genus.

De Cogitatione.

DVobis modis elicitur meritum ex mala
cogitatione in materia peccati morta-
lis, de qua hic sermo est. Primo, quando sugge-
ritur de patrando mortali crimine cogitatio, sed
ea confestim repugnando vincitur. Secundo,
quando prauæ istiusmodi suggestioni semel, ac
iterum repulsæ, & subinde nihilominus reuer-
tenti continue resistit homo, donec penitus ex-
pugnetur: quod quidem victoriæ genus merito
alterum antecellit.

Quotūplex
meritum in
repellenda
mala cogit.

Peccat autem leuiter aliquis, seu venialiter,
quando in suborta peccati mortalis cogitatione
aliquantulum moratur, quasi ausculando; vel
quando aliqua obiter sensus delectatione affici-
tur, vel in ea retundenda sese exhibet negligenti-

Quando le-
uis culpa in
cogitatione

tem

Quādo mor-
talis, & quo-
ruplex .

tem . Mortale vero peccatum, per cogitationem
duobus modis admittitur . Primo, quando co-
gitationi peccati præbetur quacunque ratione
assenfus . Secundo, quando peccatum illud ope-
re completur. idque grauius est priore, ex tri-
bus causis, videlicet, ob maiorem temporis de-
cursum : ob actum intensiorem : & ob plurimum
denique offendiculum, siue detrimentum .

De loquela .

Quoruplex
verbo offen-
ditur .

Verbo etiam multifariam offenditur Deus,
vt in blasphemia, iuramento . Nam iu-
randum non est neque per creatorem, neque
per creaturas vllas, nisi concurrentibus his tri-
bus, veritate, necessitate, ac reuerentia . Por-
ro intelligenda est necessitas, non in veritatis
cuiuslibet affirmatione, sed eius tantum, quæ
circa spirituale, corporale, vel etiam temporale
bonum aliquod, momenti est non leuis . Reue-
rentiam dicimus, quando assumens diuinum
nomen adhibet considerationem, vt Deo Crea-
tori, ac Domino debitus honor tribuatur .

De iuramen-
to .

Sciendum est autem, licet iuramentum te-
mere, seu vane factum per Creatorem, sit
grauius peccatum, quam per creaturam : dif-
ficilius tamen esse per hanc, quam per illum,
licite iurare, seruatis debitis circumstantijs,
quas diximus . Primo, quia in mentione creatu-
ræ faciendæ per iuramentum, non ita excitamur

aut

aut reddimur attenti, vt ex veritate ac necessitate iuremus, sicut nominato rerum omnium Creatore. Secundo, eo quod ad honorem Deo exhibendum cum reuerentia, longe debilius mouemur ex commemoratione creaturæ, quam ipsius Dei Creatoris. Quamobrem iurare per creaturas, perfectis magis conceditur, quam crassioribus, siue idiotis: quandoquidem perfecti ex contemplationis vsu assiduo, & illustratione intellectus, considerant propius, atque deprehendunt Deum secundum essentiam, præsentiam, & potentiam suam creaturæ cuiuslibet inesse: vnde ad præstandam illi debitam in iuramento reuerentiam paratiores sunt alijs, qui eo perfectionis nondum prouecti sunt. Tertio, quia creaturis ad confirmationem iuramenti crebrius adscitis, periculum esset idololatriæ: id quod imperfectis magis, quam perfectis fuerit timendum.

Vitandum est insuper verbum otiosum (inter alia locutionis peccata,) quale esse intelligitur, quodcunque nec loquenti, nec alteri prodest, nec eo etiam animo profertur, vt afferat utilitatem. E conuerso vero minime otiosum censendum est verbum illud, quodcunque ad animæ vel propriæ, vel alienæ, aut ad corporis, aut rei etiam temporalis commodum pertinet: aut certe ad tale quippiam ex dicentis mente dirigitur: etiam si quis de negotijs loquatur, ab instituto suo alienis, vt religiosus de bellis, vel

Otiosum
verbum vi-
tandum, &
quale sit.

mercimonijs. Ceterum ex sermone quidem, ad finem bonum ordinato meritum contingit: ad malum vero finem, aut futiliter prolatus sermo, generat peccatum.

Oris peccata.

Sunt & oris peccata mendacium, falsa testimonia, detractio. Nam detrahendum non est alteri, nec obmurmurandum. Reuelato enim mortali alicuius peccato, quod publicum non fit, cum mala intentione, vel graui damno famæ alterius, mortale itidem peccatum committitur: veniali autem, veniale solum. Ad hæc quotiescunque alienum patefacimus vitium, vel defectum, nostrum ipsorum vitium,

Quando de proximi delicto licet loqui.

ac defectum simul commostramus. Verumtamen vbi recta mens est, de proximi delicto licet loqui bifariam.

Primo, quando publicum est, vt meretricium, vel damnatum in iudicio, vel perniciosum, puta ob errorem publicum, animos conuersantium corrumpentem.

Secundo, quoties occultum alicuius crimen indicatur alteri, per cuius subuentionem ille releuari à peccato possit: dummodo rei huius, probabilis aliqua ratio, vel coniectura offeratur.

Possent inter oris peccata, irrisiones, contumeliæ, & alia id genus adscribi: quæ persequi licebit tradenti Exercitia, prout opus esse iudicauerit.

De opere.

Propositis ante oculos decem mandatis Dei, Operis peccata ;
 cum Ecclesiae præceptis & iussis maiorum, causa ;
 seu Superiorum, æstimandum est, quicquid fit
 operis aduersus quodlibet eorum, id peccatum
 esse : leuius aut grauius tamen, pro inæquali
 peccandi modo, & pro diuersa peccantium ha-
 bitudine. Porro reduci ad iussa ducimus Supe-
 riorum, diplomata seu indulta Pontificum, pro
 infidelium expugnatione, vel Christianorum
 pace concedi atque promulgari solita : per quæ
 ad confessionem peccatorum, & Eucha-
 ristiae sanctæ sumptionem, Christi fi-
 deles inuitantur. Peccat siqui-
 dem non leuiter, quicun-
 que tam pias Recto-
 rum Ecclesiae
 cohor-
 tationes, sanctionesque
 aspernari audet, ac
 transgredi.

EXAMINIS GENERALIS
modus, particulas seu puncta quinque
complectentis.

1. Gratia
 agenda.

Primum punctum est, Domino nostro Deo, pro beneficijs acceptis, gratias agendas esse.

2. Gratia
 petenda.

Secundum, quod debemus pro cognitione, & expulsionione peccatorum gratiam flagitare.

3. Quomodo
 discutien-
 da conscien-
 tia.

Tertium, de admissis praesenti die peccatis, rationem ab anima nostra exigere, per horas singulas, ex quo surreximus, vestigando. Et primo quidem circa cogitationem: deinde circa loquelam, atque operationem, eodem ordine, quo in particulari examine traditum est.

Quartum, poscere veniam de delictis.

Quintum, proponere cum Dei gratia emendationem: & orationem Dominicam post dicta omnia recitare. Pater noster.

Confessionis Generalis, & communis usus.

Confess. gen.
 emolumen-
 ta.

EX Confessione generali ultro facta, inter alia pleraque percipiuntur tria haec emolumenta. Primum, quod tametsi, qui annis singulis saltem confitetur semel, ad generalem huiuscemodi confessionem minime obligetur: eam tamen facienti ipsi multo plus commodi, & meriti accedit, ob dolorem scilicet de pecca-

peccatis, & malitiæ vitæ præteritæ, quem ita sentit vehementiorem.

Secundum, quoniam inspecta, per spirituales exercitationem, longe quam antea manifestius natura, & malitia peccatorum, tanto amplius commodum, ac meritum percepturus est. Secundum.

Tertium, quia consentaneum est, hominem sic rite confessum, atque dispositum, multo melius se habere ad Eucharistiæ sumptionem, quæ maxime confert & ad fugam peccati & ad gratiæ receptæ conseruationem, & augmentum. Tertium.

Porro generalis ista confessio, post hebdomadæ primæ Exercitia potissimum erit opportuna. Quartum.

PRIMUM EXERCITIUM

meditandi secundum tres animæ potentias,

circa peccatum triplex. Et continet

orationem præparatoriam, duo

præludia, & puncta tria

præcipua, cum uno

colloquio.

Orat. præp.

Ratio præparatoria est, qua petimus à Domino gratiam, ut vires atque operationes nostræ omnes, sincere ad eius gloriam, & cultum tendant.

g. Prælud.

Primum præludium est, ratio quædam componendi loci. Pro qua notandum est, quod in quavis meditatione, siue contemplatione de re corporea (ut puta de Christo) effingendus erit nobis, secundum visionem quandam imaginariam, locus corporeus, id quod contemplamur, repræsentans (veluti templum, aut mons) in quo reperiamus Christum IESVM, vel Mariam Virginem, & cetera, quæ spectant ad contemplationis nostræ argumentum. Sin autem speculationi subest res incorporea, ut est consideratio peccatorum nunc oblata; poterit loci constitutio talis esse, ut si per imaginationem cerneamus animam nostram in corpore isto corruptibili, velut in carcere constrictam: hominem quoque ipsum in hac miseriæ valle, inter animalia bruta exulantem.

Secun-

Secundum erit præludium, vt à Domino id postulem, quod exopto, iuxta propositæ contemplationis argumentum: nimirum si de Christi Resurrectione fuerit meditandum, petenda erit lætitia, qua gaudenti Christo congaudeam: sin de Passione, lacrymas, pœnas, & angores petam, ad compatiendum Christo patienti. In præfenti ergo meditatione pudorem confusionemq. mei ipsius debeo exposcere, attendens quam multi homines ob peccatū mortale vel vnicum, damnati fuerint; & quod ego toties peccando sim damnationem cōmeritus.

Notandum ad hæc, quod omni meditationi, seu contemplationi, præmitti debent tam oratio præparatoria, quam præludia duo: sed oratio quidē semper fit eodem modo, præludia vero pro diuersitate rerum sunt diuersa.

Quæ orationi præmittenda.

Primum punctum erit, vt exerceatur memoria mea circa primum peccatorū omnium, quod fuit ab Angelis commissum, adhibito statim discursu intellectus, atque voluntatis motu, instigante me ad voluenda, & intelligenda ea, per quæ erubescam, & confundar totus, facta vnius tantum peccati Angelorum, cum tot meis comparatione. Vnde colligere liceat, cum illi ob vnicum crimen addicti sint inferno, quam sepe ipse supplicium idem meruerim. In memoriam itaque dicimus trahendum esse quo pacto Angeli creati primum in statu gratiæ, sed (quod necesse erat ad beatitudinis

Circa primū angelorum peccatum.

consumationem,) non volentes per arbitrij libertatem Creatori suo reuerentiam, & obsequium præstare, at contra eum ipsum insolentes, conuersi fuerint ex gratia in malitiã, & de cælo ad infernum præcipitati. Consequenter discurrendum erit per officium intellectus circa hæc pensiculatius, nec non concitandis simul voluntatis affectionibus acrius insistendũ.

Circa peccatum primorum parentum.

Secundum est punctum, easdem potentias tres, circa peccatum primorum parentũ (quod secundum appellabitur) exercere: tractando memoria, quam diuturnam ob illud, pœnitentiam egerunt: quanta humanũ genus corruptio inuasit: quot hominum millia ad inferos deturbata sunt. Memorandum est videlicet, quomodo Adam in Damasceno campo, de limo terræ factus, positusque in terrestri Paradiso, & Eua formata ex vna costarũ eius, cum de fructu arboris scientiæ boni, & mali prohibiti essent comedere, & nihilominus comedissent: post peccatum subito ex Paradiso eiecti sint: vestibus pelliceis induti, & originali institia priuati, reliquum vitæ suæ tempus in laboribus, ac ærumnis maximis, pœnitendo traxerint. Super his etiã ratiocinio intellectus, & affectibus volũtatis vtendũ erit, sicut prius.

Circa peccatum mortale.

Tertium est, vt exerceamur pari modo, circa peccatũ mortale, & particulare quodlibet (ipsum nos tertium peccatum dicemus, vt à duobus supra positis distinguatur) considerãdo,

do, quod peccato tali, vel semel duntaxat eō-
 misso, forte detrusi sint multi ad infernum; :
 quodque præterea prope innumeri, ob delicta
 meis pauciora, atque leuiora forte crucientur
 æternis pœnis. Vnde memoria versandum erit
 quanta sit peccati grauitas, & malitia, Deum
 omnium Conditorem atq. Dominū offendētis.
 Ratiocinandum quoq. est, supplicium æternū
 peccato iuste irrogari, vt pote, aduersus infi-
 nitam bonitatem Dei perpetrato. Postremo
 suscitandi sunt affectus, sicut iam dictum est.

Colloquium fiet imaginando Iesum Chri-
 stum coram me adesse, in cruce fixum.
 Itaque exquiram mecum rationem, qua Crea-
 tor ipse infinitus, fieri creatura, & ab æterna
 vita ad temporariam mortem venire pro pec-
 catis meis dignatus sit. Arguam insuper me
 ipsum, percontans, quid hætenus dignum
 memoratu egerim pro Christo? quid agam
 tandem, aut agere debeam? Et in eum intuens
 sic cruci affixum, ea proloquar quæ suggeret
 mens, & affectus. Porro Colloquij proprium
 illud est, vt fiat sicut amici sermo ad ami-
 cum, vel serui ad Dominum, nunc gratiæ ali-
 quid petendo; nunc culpam aliquam meam
 incusando; interdum propria quælibet com-
 municando, ac petendo consilium super illis,
 siue auxilium. Vltimo dicatur Pater noster.

Colloquiū.

SECUNDVM EXERCITIVM

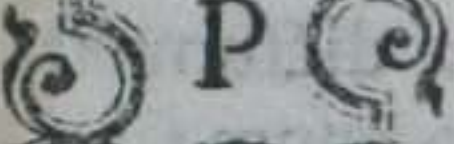
est meditatio de peccatis, complectens
 ultra orationem preparatoriam,
 & duo præludia, quinque
 articulos, seu pun-
 cta, cum collo-
 quio ad fi-
 nem.

Orat. Præp.

Præparatoria oratio eadem quæ
 supra.

1. Præludiū.

Prius præludium eadem exi-
 git constructionem loci, vt in
 præcedenti meditatione. Poste-
 rius vero fiet, poscendo id, quod

2. Præludifi.

hic quarimus, dolorem scilicet intensum de
 peccatis, atque abundantem fletum.

Reuocabit
 in memoriã
 peccata to-
 tius vitæ.

Punctum primum sit processus quidam, per
 quem peccata totius vitæ in memoriã
 reuocantur, percursis gradatim, discussisque
 annis, & spatijs temporum singulis. Qua
 in re, triplici iuuamur compendio, consideratis
 videlicet locis habitationis nostræ, conuersa-
 tionum modis, & officiorum, seu negotiorum,
 quibus functi sumus, generibus diuersis.

Ipforum pec-
 catorum per-
 pensio.

Secundum est peccata ipsa perpendere,
 quanta sit sceleritas, & nequitia singulo-
 rum ex natura sua, si vel prohibita non essent.

Sui ipsius co-
 gitatio.

Tertium est considerare me ipsum, quis-
 nam, aut qualis sim, additis exemplis, quæ
 me in maiorẽ mei contemptũ trahant. vt si me-

cum

cum reputem, quantulus sim ad hominum, omnium cœtum comparatus: quid deinde sit multitudo vniuersa mortalium, si cum Angelis, beatisque omnibus conferatur: post hæc attendendum est, quid rei sit tandem quicquid est creatum, præ ipso Deo Creatore: Iam quid homuncio ego vnus esse possum? Demum inspiciam corruptionem mei totius, prauitatem animæ, atque corporis fœditatem, ac me tanquam vlcus, siue apostema esse ducam, ex quo tanta sanies peccatorum, tantaque vitiorum lues defluerit.

Quartum est cogitare quid sit Deus, quem ita offendi, collectis, comparatisque perfectionibus attributis Deo, vt proprijs, cum oppositis meis vitijs, atq. defectibus, summam scilicet eius potētiam, sapientiam, bonitatem, & iustitiam, cum extrema mea infirmitate, ignorantia, malitia, & iniquitate conferendo.

Quintum, In exclamationem prorumpere, ex commotione affectus vehementi, admirando valde, quomodo creaturæ omnes (discursu facto per singulas) me sustinuerint tãdiu, & hucusque viuum seruauerint: quo modo Angeli, diuinæ iustitiæ gladium ferentes, æquo me animo tulerint, custodierint, suisque etiam iuuerint suffragijs: quomodo pro me intercesserint Sancti: quomodo cœlum, sol, luna, & alia sidera, elementa, cunctaque animantiũ genera, & terræ germina, debitæ vindictæ lo-

Dei offensa
perpenſio.

Exclamatio
ex affectu
dolentis.

co, mihi seruiert: vt quo denique modo non absorberit me dehiscens tellus, & mille infernos referans, in quibus perpetuas pœnas daturus essem.

Colloquiũ .

T Erminanda demum erit hæc meditatio per colloquium, extollendo infinitam Dei misericordiam, gratias pro viribus agendo, quod vitam ad hunc vsque diem prorogauerit: vnde proposita in futurum mei emendatione, recitabo semel Pater noster.

Tertium exercitium non erit aliud, quam repetitio primi, & secundi, vna cum tribus colloquijs.

Reperitio
duorũ Exer-
citorum.

P Ost præparatoriam orationem, & duplex præludium, repetenda erunt præcedentia duo exercitia, notatis punctis, seu locis, in quibus maiorem senserimus consolationem, defolationem, aut aliam quamcunque spirituales affectionem: ac in illis diutius, diligentiusque immorandum erit. deinde occurrente nobis spirituali motu, ad colloquia quæ sequuntur tria veniemus.

Colloquium
ad B. V.

C Olloquium primum fit ad Dominam nostram, Christi Matrem, flagitando intercessionem eius apud Filium, & gratiæ impetrationem nobis tripliciter necessariam. Primo, vt internam criminũ nostrorum cognitionem, ac detestationem sentiamus. Secundo, vt operum

nostrorum agnoscentes, abhorrentesque ordinem peruersum, correcto eo, nosmet ipsos secundū Deum recte ordinemus. Tertio, vt perspecta, & damnata mundi prauitate, à rebus mundanis, ac vanis nos recipiamus. His expletis semel recitetur Aue Maria.

Secundum colloquium fiat similiter ad Christum Dominum, & Mediatorem nostrum, vt illa eadem nobis impetret ab æterno Patre. Subdetur in fine oratio, quæ incipit: Anima Christi.

2. Colloq.
ad Christum
Dominum.

Tertium eodem processu faciendum est ad Deum Patrem, vt triplicem illam gratiam nobis largiatur, & in fine semel recitandum Pater noster.

3. Ad Patrē

Quartum Exercitium conficitur ex tertij repetitione.

Ponitur repetitio eiusmodi, veluti quædam eorum ruminatio, quæ meditatus sum in Exercitijs prioribus, vt ea continue reminiscendo, discurrat facilius intellectus sine diuagatione. Adijciēda quoq. erunt tria eadē colloquia.

Quar. Exer-
cit. est repe-
titio tertij.

Quintum Exercitium est contemplatio de inferno, continetque ultra orationem preparatoriam, & duo præludia, puncta quinque, & unum colloquium.

Oratio preparatoria non differt à superiore. Prius præludium hic habet compositionem

Ora. Præp.
1. Prælud.

tionem loci, subiecta oculis imaginationis inferni longitudine, latitudine, ac profunditate.

2. Prælud. Posterius vero, consistit in poscenda intima pœnarû, quas damnati luunt, apprehensione: vt si quãdo me cœperit diuini amoris obliuio, saltem à peccatis, supplicij timor coerceat.

Ignem inferni imaginari.

* g

P Vnctum primum est, spectare per imaginationem vasta inferorum incendia, & * animas igneis quibusdam corporibus, velut ergastulis inclusas.

Audire plãctus.

S Ecundum, audire imaginarie plãctus, euius, latus, vociferationes, atque blasphemias in Christum, & Sanctos eius, illinc erũpentes.

Imaginariũ olfactum.

T Ertium, imaginario etiam olfactu fumũ, sulphur, & sentinæ cuiusdam seu fæcis, atque putredinis graueolentiam persentire.

Res amaras gustare.

Q Vartum, gustare similiter res amarissimas, vt lachrymas, rancorem, conscientiaque vermen.

Tangere ignem.

Q Vintũ, tãgere quodammodo ignes illos, quorum tactu animæ ipsæ amburuntur.

Colloquium

C Olloquendo interim cum Christo, in memoriam adducendæ erunt illorũ animæ, qui ad inferni pœnas damnati sunt, vel quia credere noluerunt aduentum Christi; vel licet crederent, non tamen conformem præceptis eius vitam exegerunt: idque vel ante aduentũ Christi, vel eodem tempore, quo vixit Christus in hoc mundo, vel post illud deinceps.

Gratiæ postremo agenda sunt eidem Christo quam

quã maximã, quod in tale quodpiam exitium non permiserit me corruere, sed potius ad hunc vsque diem summa pietate, & misericordia me profecutus sit. Finis imponetur dicto Pater noster.

Si visum erit ei, qui tradit Exercitia, expedire ad profectum eorum, qui exercentur, alias meditationes his adijcere, vt de morte, ac alijs peccati pœnis, de iudicio, &c. non se putet prohiberi, licet hic non ascribantur.

Exercitiorum vero tempus ita distribuendum est, vt primum eorum fiat in media nocte, secundum mane simul ac surreximus; tertium ante, vel post Missæ sacrum, nondum sumpto cibo; quartum circiter horam vesperarum; quintum hora ante cœnam. Quæ temporis distributio, singulis quatuor hebdomadis communis est: variari tamen potest, atque augeri vel minui, prout vnicuique ad peragenda dicta quinque Exercitia, ætas, animi, corporisque dispositio, siue naturæ ipsius complexio subseruit.

Quando his adiungende aliz meditationes.

Temporis distributio.

ADDITIONES AD EXERCITIA
melius agenda, & ad ea quæ optantur,
inuenienda, perutiles.

Ante cubi-
 tum recitan-
 da Aue M.
 * h

Rima est, vt ego post cubitum,
 ante somnum, modico tempo-
 ris spatio, quò recitaretur semel
 angelica salutatio * cogitem de
 hora, qua surgendum mihi erit,
 & de exercitio faciendo.

Quid post-
 quam exper-
 gefactus.

S Ecunda, vt expergefactus, statim exclusis
 omnibus alijs cogitationibus, animum
 ad illud applicem, quod in primo mediæ noctis
 exercitio contemplaturus sum: Vtque, maioris
 verecundiæ, & confusionis gratia, exemplum
 mihi huiusmodi proponam: quomodo miles
 aliquis staret coram rege suo & cœtu aulico
 erubescens, anxius, & confusus, qui in regem
 ipsum acceptis ab eo prius beneficijs, donisq.
 plurimis, ac magnis, grauitè deliquisse con-
 uictus esset. In secundo itidem Exercitio, re-
 putans quantum peccauerim, fingam me cate-
 nis vinctū esse, ac protinus sistendum corā sum-
 mo iudice, sicut mortis reus quispiã ferreis li-
 gatus cōpedibus duci ad tribunal solet. His igi-
 tur, vel alijs, pro meditādarum rerū genere, co-
 gitationibus imbutus, vestitu meo me induã.

Stet paulu-
 lum ante
 orationem.

Tertia, vt à loco futuræ meditationis, vno,
 vel gemino adhuc passu distans, per tan-
 tillum tempus, quo percurri oratio Dominica
 posset, animo fursum eleuato, considerem.

Domi-

Dominum meum Iesum, ut presentem, & spectantem, quidnam acturus sum: cui reuerentiam cum humili gestu exhibere debeam.

Quarta est, ut ipsam aggrediar contemplationem, nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus iacens, nunc sedens, aut stans, & eo me componens modo, quo sperem facilius id consequi, quod opto. Vbi aduertit hæc duo debent: Primum quod, si flexis genibus, vel in alio quouis situ, voti compos fiam, nil requiram ultra. Secundum, quod in puncto, in quo affectus fuero quæsitam deuotionem, conuiuiescere debeo sine transcurrendi anxietate, donec mihi satisfecero.

Quinta, ut completu Exercitio sedens, vel deambulans, per quartam circiter horæ partem, mecum dispiciam, quoniam modo meditatio, seu contemplatio mihi successerit. Et si quidem male, inquiram causas cum pœnitudine, ac emendationis proposito: sin vero bene, gratias Deo agam, eundem postea modum obseruaturus.

Sexta, ut cogitationes quæ gaudium afferunt, qualis est de gloriosa Christi resurrectione, subterfugiam: quoniam talis quælibet cogitatio impedit fletum, & dolorem de peccatis meis, qui tunc quærendus est, adscita potius mortis vel iudicij recordatione.

Septima, ut eandem ob causam, omni me priuem lucis claritate, ianuis ac fenestris clau-

Quomodo orandum.

Completo Exercit. dispiciat ut successerit.

Cogitationes lætas vitet.

Sit in tenebris.

clausis tantisper, dum illic moror, nisi quantum diu legendum, aut vescendum erit.

A risu se tēperet.

Octava, ut à risu verbisque risum prouocantibus, maxime abstineam.

Neminem aspiciat.

Nona, ut in neminem oculos intendā, nisi salutādi aut vale dicendi poscat occasio.

Pœnitentiæ faciendæ.

Decima, ut aliquam addam satisfactio-nem, seu pœnitentiam. Quæ quidem in interiorem & exteriorem diuiditur: Interior est, dolor de proprijs peccatis, cum firmo proposito cauendi, tum ab illis, tum ab alijs quibusuis in posterum. Exterior autem est fructus interioris, videlicet castigatio aliqua de commissis, quæ tribus potissimum modis assumi potest.

Circa victū.

Primo circa victum, subtractis quibusdam non superfluis solum (quod tēperantiæ est, non pœnitentiæ) sed etiam conuenientibus alimētis: Et eo fit melius, quo plus subtrahitur, vitata interim naturæ corruptione, aut debilitate graui, seu infirmitate. Secundo circa somni & strati modum, sublatis non mollibus tantū aut delitiosis rebus, sed alijs etiam opportunis, quantū licet, citra vitæ, aut valetudinis graue periculum. Quapropter de somno necessario nihil demendum est, nisi aliquantisper ad consuetudinem (si cui est nimij somni) moderandā.

Circa somnam.

Circa corpus.

Tertio circa ipsam carnem, ut inflictum sētiat dolorem, admotis, gestatisq. cilicijs, funibus, aut vectibus ferreis, vel incussis verberibus, ac

pla-

plagis, vel alijs austeritatis generibus afsuptis. In quibus tamen omnibus magis expedire videtur, vt doloris sensus in carne tantum sit, nec penetret ossa cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potissimū vtemur ex funiculis minutis, quæ exteriores affligunt partes, non autē adeo interiores, vt valetudinem aduersā causare possint. Notāda sunt insuper quatuor hæc

Circa pœnitentiam, Primum, quod pœnitentiæ exterioris triplex est vsus, seu effectus: nimirum, vt pro delictis præteritis non nihil satisfiat: vt vincat seipsum homo, inferiorem sui partem quæ sensualitas appellatur, superiori, hoc est rationi, magis subijciens. Vt postremo quæramus atque impetremus aliquod gratiæ diuinæ donum, quod optamus, puta intimam cordis contritionē de peccatis, & abundantiam lachrymarum, vel propter illa, vel propter pœnas & dolores passionis Christi aut dubij alicuius, quod nos angit, resolutionē.

Secundum, quod, additiones primæ duæ, solis conueniunt Exercitijs, quæ media nocte, & sub auroram fiunt. Quarta vero in templo, vel coram alijs numquam, sed domi tantum, & clanculum exequenda est.

Tertio, quod quando is, qui exercitatur, affectum quæsitum non consequitur, vt dolorem vel cōsolationem: mutare subinde expedit rationē victus somnique, & alia genera pœnitentiæ: ita vt pœnitentiam vnā per triduum sectemur

Exterioris
pœnitentiæ
vsus triplex.

Duæ primæ
additiones.

Quādo quæsit
Exerc. finem
non assequitur.

Et emur, & proximo eam biduo relinquamus, vel etiam triduo, prout diuersis, plus aut minus pœnitentiæ est sumendum.

Quando
pœnit. mu-
tanda.

Præterea, cum pœnitentias huiusmodi sæpe omittamus ob affectum carnis, aut erroneum iudicium, quasi naturalis nostra complexio ferre illas non possit citra ingens valetudinis detrimentum: & è contrario iustum nonnunquam pœnitentiæ modum excedamus, de corporis robore nimis confidentes: mutatis, vt dictum est, pœnitentiæ generibus, ac per vices sumptis, & relictis, euenit plerumque, vt clementissimus Dominus, qui naturam nostram perfectissime cognoscit, vnicuique id comper- tum reddat, quod ipsi expedit.

Quartum, quod particulare examen fiat ad tollendas culpas & negligentias, quæ circa Exercitia & additiones solent obrepere: id quod etiam per tres alias sequentes hebdomadas obseruandum venit.

HEBDOMADA

SECUNDA.

Contemplatio Regni Iesu Christi, ex similitudine Regis terreni, subditos suos euocantis ad bellum.

 Ratio præparatoria fiet more Ora. præp.
supradicto.

 Præludium primum ad constructionem loci, nunc erit, vt 1. Prælud.
spectare nos imaginemur synagogas, villas, & oppida, quæ præ-

dicans Christus pertrāsibat: & sic de locis alijs.

Secundum ad gratiam poscendam pertinēs 2. Prælud.
in hac parte erit, petere à Deo, ne obsurdescamus vocante nos Christo: sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

Punctum primum esto, proponere mihi ob Regem electū sibi proponere.
oculos, humanum Regem diuinitus electum, cui Principes, & populi omnes Christiani reuerentiam & obsequium præstare debeant.

Secundum est, imaginari quod audiam illū Audire loquentem.
Regem loquentem ad omnes subditos. In animo est mihi regiones infidelium vniuersas ditioni meæ subijcere. Quicumq. igitur comitari me velit, paratus sit oportet non alio vti victu, vestitu, rebusq. alijs, quam me vtentem cōspexerit

xerit. In iisdem quoq. laboribus, vigilijs, & ca-
sibus ceteris mecum persistendum erit, vt par-
ticeps fiat victoria, & felicitatis vnusquisque,
prout laborum, ac molestiarũ socius extiterit

Considerare
quid illi re-
spõdendum
sit.

Tertium est, considerare quidnam respon-
dere debeant Regi amantissimo, & libe-
ralissimo fideles subditi; & quam prompte ad
omnem eius voluntatem offerre se accinctos.
Contra vero, si quis non obaudiret, quanto
apud homines vniuersos vituperio dignus esset
atque quam ignauus miles aestimandus.

Pars 2. hu-
ius Exerc.

Pars secunda huius Exercitij consistit in
collatione similitudinis inter dictum re-
gem, & Dominum Iesum Christum, circa
triplex illud punctum.

Exempl. 1.
applicatio.

Primo, sic applicabimus exemplum: Si
terrenus ille Rex, cum bellica sua euo-
catione, dignus est, cui attentio, & obsequium
præstetur; quanto magis Christus Rex æter-
nus, mundoq. toti conspicuus? qui singulos ad
se his inuitat verbis; Mea hæc est iustissima
voluntas totius mundi dominium mihi vendi-
care, inimicos meos debellare omnes, ac ita
denuũ in Patris mei gloriam intrare. Proinde
quisquis eo mecũ venire cupit, laboret mecũ
necesse est, labori enim præmium respondebit.

Quis se
Christi ser-
uitio non
ad dicet.

Secundum, ratiocinabimur neminem fore
sanæ mentis, qui non cupidissime Christi
seruitio se totum offerat, & addicat.

Eorum re-
sponsum.

Tertio, iudicandũ erit, quod ij, qui se obse-
quijs

quijs illius prorsus duxerint mancipandos, non se ipsos tantum ad laborum tolerātiā; verum etiam maiora, & præclariora quædam munera oblaturi sunt, expugnata carnis, sensuum, amorisque proprij, & mundani rebellione. Vnde respondebit quisque in hunc fere modum: En, ò Rex supreme, ac Domine vniuersorum, tu ego, licet indignissimus, fretus tamen gratia, & ope, me tibi penitus offero, mea que omnia tuæ subijcio voluntati: attestans coram infinita bonitate tua, nec non in conspectu gloriosæ Virginis Matris tuæ, totiusque curiæ cœlestis, hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum decretum: vt (dummodo in maiorem laudis tuæ, & obsequij mei prouentum cedat) quam possim proxime te sequar, & imiter in ferendis iniurijs & aduersis omnibus, cum vera, tum spiritus, tum etiam rerum paupertate: Si (inquam) sanctissimæ tuæ maiestati placeat ad tale me vitæ institutum eligere, atque recipere.

Fiet bis interdiu hoc Exercitium, mane cum primū surreximus, & in hora, prandium, vel cœnam præcedente.

In hac hebdomada secunda, & subsequenti- bus, vtile fuerit, aliquid subinde legere ex Euangelico, vel pio alio codice, vt de Imitatione Christi, Sanctorum vita, &c.

Bis fiet hoc
Exerc-

Quando le-
get aliquid
ex Ewang.

Prima diei meditatio prima erit, de Incarnatione Iesu Christi, complectens orationem præparatoriam, tria præludia, & puncta tria, cum vno colloquio.

Orat. præp.

O Ratio præparatoria nihil à superioribus variatur.

1. Prælud.

P Præludium primum est, proferre in medium contemplandæ rei historiam, quæ hoc loco erit: Quomodo personæ tres diuinæ, vniuersam terræ superficiem speculantes, hominibus refertam, qui ad infernum descendebant, in Deitatis suæ eternitate decernunt, vt secunda persona, pro salute humani generis, naturam hominis assumat. Vnde adueniente tempore præstituto, Archangelus Gabriel ad beatam Virginem Mariam nuntius destinatur, vt dicetur infra. pag. 95.

2. Prælud.

S Secundum pertinet ad loci compositionem, quæ erit visio imaginaria, perinde ac si oculis pateret terræ vniuersæ ambitus, quam habitant tot diuersæ gentes. Deinde ad certam mundi partem domuncula spectetur beatæ Virginis, apud Nazareth in prouincia Galilææ sita.

3. Est gratiæ postulatio.

T Tertium continet gratiæ postulationem, vt intime cognoscam, quo pacto Dei Filius mei causa sit homo factus, vt ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studiosius.

Eadem oratio præp.

N Otandum hic est, tam orationem præparatoriam, quam tria præludia per totam hanc

hanc hebdomadam, & reliquas sequentes itidem fieri, præludijs duntaxat, pro diuersitate rerum variatis.

PVnctum primum est, vt speculer personas omnes, de quibus agitur. Et primo quidem homines super faciem terræ degentes, a deo moribus, gestibus, & actionibus diuersos; quosdam albos, & nigros alios; nonnullos fruentes pace, & reliquos bellis agitados: hunc plorantem, & ridentem illum: sanum vnum, alterum ægrotum: nascentes multos, & multos vicissim morientes, ceterasque varietates prope innumeras.

Contemplatio personarum.

Deinde contemplandæ erunt personæ tres diuinæ, è folio regali suo intuentes omnia hominū genera, in superficie terræ cæcorum more viuentium, passimque morientium, & descendentium ad infernum. Postea Virginem Mariam cum Angelo eam salutante considerabimus, aliquid inde semper ad nos reflectendo, vt ex consideratione tali fructum aliquem referamus.

Audire eas loquentes.

Secundum punctum est, auditu interno excipere, quid loquantur personæ omnes, vt homines in terris confabulantes, blasphemantes, sibi que inuicem conuiciantes. Diuinæ vero personæ in cælo de redimendo humano genere colloquentes: Virgo & Angelus in cellula de Incarnationis mysterio tractantes. Quorum omnium reflexione, seu applicatione quadam ad meipsum facta, studebo ex singulis nonnihil fru-

ctus decerpere.

Actiones at-
tendere.

Tertium consequenter erit, actiones quo-
que personarum simul attendere: vt puta,
quomodo sese inuicem mortales infestent, con-
cutiant, trucident, & omnes ruant ad infe-
ros: quomodo sanctissima Trinitas Incarnatio-
nis opus exequatur: quomodo item sua Ange-
lus fungatur legatione, & beata Virgo humilli-
me se gerens, diuinæ gratias agat maiestati. Ex
quibus ad nos ipsos, vt dictum est, reflexis, fru-
ctus obiter est legendus.

Colloquiū.

Colloquium postremo subijciam disquisitis
studiose verbis, quibus diuinam quamlibet
personam, Verbum Incarnatum, & ipsius Ma-
trem digne valeam compellare: petendo etiam
pro affectu, quem in me sensero, quicquid ad
maiores iuuet imitationem Domini mei Iesu
Christi, velut nunc recens Incarnati. Recitabi-
tur in fine Pater noster.

Contemplatio secunda de Natiuitate.

Orae. præp.

1. Prælud.

O Ratio præparatoria sicut supra.
Præludium primum ex historia depen-
det, quæ recensenda est ab egressu beatæ Virgi-
nis ex oppido Nazareth: quo scilicet modo iam
nono mense grauida, & insidens asinæ (vt pie
meditari licet) ac Ioseph comes, cum ancillula,
& boue, profecti sunt Bethlehem, tributum à
Cæsare exactum, pro se soluturi.

Se-

Secundum vero deducendum erit ex consideratione itineris, æstimata eius longitudine, obliquitate, lenitate, vel asperitate passim occurrente. Deinceps etiam natiuitatis locum rimabimur, speluncæ similem, latum, vel angustum, planum, vel erectum, commode, vel incommode paratum.

2. Prælud.

Tertium, à superiore nihil mutabitur.

3. Prælud.

Punctum primum est, aspectus personarum, vt virginis Deiparæ, & Ioseph coniugis, cum famula, & Christi Domini, vt infantis nunc primi nati: * Inter quos me adesse fingam, tanquam pauperculum, eorum vtcunque necessitatibus, cum reuerentia maxima famulantem: Ac inde quid ad me redire emolumentum ex tali spectaculo possit, dispiciam.

Aspectus personarum.

* i

Secundum conficitur ex verborum, quæ ibidem fiunt, apprehensione fructuosa.

Earum verba.

Tertium ex negotiorum, quæ illic geruntur, inspectione, puta itineris, laborum & causarum, ob quas summus omnium Dominus, in summa natus sit egestate, laturus quoque in hac vita cum perpetua paupertate labores, famem, sitim, æstum, frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem subiturus, idque mei causa: vnde per singulas studebo prouentum aliquem spirituales colligere. Hæc demum concludenda erunt inito colloquio, & finito cum Pater noster.

Cogitare labores itineris.

Tertia contemplatio, est repetitio precedentium duarum.

Pro 3. Exercit. repetuntur duo præced.

Pro tertio Exercitio, seu contemplatione, repetuntur duæ præcedentes cum oratione præparatoria, & iisdem tribus præludijs, notando ubique, & fixius tractando illas partes, in quarum priore transcurso aliquid illustrationis, consolationis, vel desolationis acceperim. Subdetur etiam colloquium cum oratione Dominica, vt prius.

Idem est in hac habd. repetendi modus qui in sequent.

Notandum, eundem esse repetendi Exercitij modum, & ordinem in hac hebdomada, & in sequentibus, qui fuit in prima: nisi quod mutatur materia, eadem forma permanente.

Quarta contemplatio, est primæ ac secundæ iterata repetitio, proximæ præcedenti penitus conformis.

Quinta

Quinta contemplatio, est applicatio sensuum ad prædictas.

Post orationem præparatoriam, cum tribus iam dictis præludijs, apprime conducit, quinque imaginarios sensus circa primam & secundam contemplationem, eo, qui sequitur modo, exercere, prout res subiecta feret.

Punctum primum erit, secundum imaginationem respicere personas omnes, & notatis, quæ circa eas occurrent, circumstantijs, utilitatem nostram elicere.

Secundum, velut audiendo, quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in usum nostrum attrahere.

Tertium, interiore quodam gustu, & olfactu sentire, quanta sit suauitas, & * dulcedo animæ, diuinis donis, ac virtutibus imbutæ, iuxta rationem personæ, quam consideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre possint.

Quartum, per internum tactum attrectare, ac deosculari vestimenta, loca, vestigia, ceteraque personis talibus cuniuncta, vnde fiat nobis deuotionis vel boni cuiuslibet spiritualis maior accessio.

Hic erit contemplationi per colloquium imponendus finis, sicut prioribus, adiecto itidem Pater noster.

Quinq. sensuum consideratio.

Imaginari personas.

Quasi audire.

Quasi gustare
* K

Quasi attrectare.

Per colloquium finiendum.

Notanda insuper sunt hæc quinque:

Nullū aliud
mysterium
meditandū.

Primum, quod tam in hac, quam in qualibet sequente hebdomada nullum debeo legere, vel cogitare aliud mysterium, nisi quod eadem hora, aut die considerandum sit, cum alioquin vnum alteri obturbet.

Exercitior.
quæ repetun-
tur distribu-
tio.

Secundum, quod primum de Incarnatione Christi Exercitium fit media nocte, proximum diluculo, tertium circa horam Missæ, quartum sub vespervas, quintum paulo ante cœnam: & eorum cuilibet, spatium impendetur vnius horæ. Id quod abhinc deinceps vbique venit obseruandum.

Quid cum
senibus vel
valetudina-
rijs agendum.

Tertium, quod si is, qui exercitatur, sit senex, vel per hebdomadam primam viribus attritus, præstat eum aliquoties non surgere de nocte, sed tres tantum contemplationes peragere, in aurora, circa Missæ tempus, & ante prandium: * supra addita circa vespervas vna repetitione, & sensuum applicatione, ante cœnam.

* I

Quæ in 2.
hebdom. va-
rianda.

Quartum, quod in hac hebdomada secunda, ex decem additionibus in prima traditis, variari debent secunda, sexta, & septima, cum decima ex parte. In secunda quidem hoc mutatur, quod simul atque excitor à somno, meditationem proxime instantem debeo menti obijcere, ac desiderium prouocare, cognoscendi clarius Incarnati æterni Verbi, vt ipsi ser-

uiam

uiam, & adhærescam tanto propensius, quanto incredibiliorem erga me bonitatem eius perspexero.

In sexta vero, vt frequenti versum memoria vitam Christi à tempore Incarnationis ad locum vsque, siue mysterium, de quo in præsentie die, vel hora sum meditaturus.

In septima, vt luce, vel obscuritate, sereno cælo, vel turbido delecter, quatenus ad scopum refert desideratæ rei, pertingendum.

In decima, vt ita me geram, sicut exigere videtur mysterij contemplandi genus: cum non nulla ex mysterijs pœnitentiam requirant, alia non item. Decem igitur additionibus vtendum erit circumspecte.

Quintum est vltimo notandum, quod in omnibus aliarum horarum (præterquam noctis mediæ, & auroræ) Exercitijs, assumendum erit aliquid, quod secundæ, & tertiæ additioni æquiualeat, hunc in modum: vbi primum in mentem veniet adesse meditandi horam, priusquam accedam, prospiciam eminus, quo ferar, & coram quo sim appariturus, ac transcurfa obiter Exercitij oblatis parte, contemplationem statim auspicabor.

Quid in aliis horis mutandum.

*In secunda die . Argumentum primæ, & secundæ contemplationis, erit Christi præsentatio in templo, de qua infra pag. 98. & * fuga in Aegyptum, de qua pag. 98.*

* m.

Fiet repet.

SVper duabus his contemplationibus fiet repetitio duplex, & sensuum applicatio, vt supra.

Interdum
remitrendū
& variandū.

NOtandum, quod expedit nonnunquam, eum, qui exercitatur, quamuis & vigore animi, & corporis robore sit præditus; non nihil tamen remittere de præscriptis Exercitijs secundæ huius hebdomadæ, & subsequentium duarum: vt assequi, quod cupit, commodius valeat, accepta solummodo contemplatione vna in crepusculum matutino, & altera circa Missæ tempus, quarum repetitionem faciat hora vesperarum; & sub coenam, quinque imaginationis sensus super ijsdem exerceat.

Aliæ meditationes de
vita Christi.

Die vero tertia meditandum occurret, quo pacto puer Iesus apud Nazareth subditus erat parentibus, vt habetur pag. 99. Deinde, quomodo ab eis repertus fuerit in templo, pag. 100. Fient item duæ repetitiones, cum sensuum applicatione.

*Preludium quoddam, circa considerationem
statuum, seu generum vitæ diuersorum.*

 Vm * supra propositum fuerit * 11
exemplum Christi, de vitæ gene- Præ lud. de
re, quod in mandatorum Dei ob- diuersis vitæ
seruatione cōsistit, & primus seu generibus.
cōmunis status appellatur: nunc
idem ipse Dominus, dum paren-
tibus suis fuisse subditus memoratur, formam
videtur exhibere alterius seu secundi status,
pendentis ab obedientia, & perfectionem Euan-
gelicam afferentis, quando videlicet in templum
se contulit, patre adscititio, & naturali Matre
derelictis, vt æterni Patris obsequio vacaret.
Quare opportunum hic erit, nos quoque illius
vitam contemplantis, vestigare, & afflagitare
propriū vitæ genus, in quo maiestati suæ nos
seruire malit.

Ad hoc igitur inquirendum, possumus intro-
duci per sequens proxime Exercitium, ad Chri-
sti mentem attendentes, collatam cum opposi-
ta inimici. Discemus etiam exinde qua sit no-
bis opus dispositione, vt perfecti in eo euada-
mus statu, quemcunque bonitas diuina eligen-
dum nobis suggesserit.

Quarta die fiet meditatio de duobus vexillis : uno quidem Iesu Christi optimi nostri Imperatoris : altero vero Luciferi, hostis hominum capitalissimi.

Orat. præp.

O Ratio præparatoria fit secundum morem.

1. Præl. est historia.

P Præludium primum erit historica quædam consideratio Christi, ex vna parte, & ex altera Luciferi, quorum vterque omnes homines ad se vocat, sub vexillo suo congregandos.

2. Est constructio loci.

S Secundum est ad constructionem loci, vt præsentetur nobis campus amplissimus circa Hierosolymam, in quo Dominus Iesus Christus, tanquam bonorum hominum omnium summus Dux assistat. Rursum alter campus in Babylonia, vbi se Lucifer, malorum, & aduersariorum ducem exhibeat.

3. Est petiti-
o gratiæ.

T Tertium, ad gratiam petendam illud erit, vt poscamus exploratas habere fraudes mali Ducis, inuocata simul diuina ope ad eas vitandas: veri autem, optimique Imperatoris Christi, agnoscere mores ingenuos, ac per gratiam imitari posse.

Imaginari
ducem im-
piorum.

P Vnctum primum est, imaginari coram oculis meis, apud campum Babylonicum, ducem impiorum in cathedra ignea, & fumosa sedere, horribilem figura, vultuque terribilem.

Vt conuocat
dæmones.

S Secundum est, aduertere quomodo conuocatos dæmones innumeros per totum orbem spargit ad nocendum, nullis ciuitatibus, & locis,

cis, nullis personarum generibus immunibus relictis.

Tertium, attendere cuiusmodi concionem habeat ad ministros suos, quos instigat, ut correptis, iniectisque laqueis, & catenis, homines primum trahant (quod fere contingit) ad cupiditatem diuitiarum, vnde postea facilius in mundani honoris ambitionem, ac demum in superbiæ barathrum deturbari queant.

Eius concio ad suos.

Atque ita tres sunt præcipui tentationum gradus, in diuitijs, honoribus, & superbia fundati: ex quibus in alia vitiorum genera omnia, præceps fit decursus.

Tres gradus tentat.

Similiter ex opposito, considerandus est summus, optimusque noster Dux, & Imperator Christus.

Punctum primum erit, conspiciari Christum, in amæno campo iuxta Hierosolymam, humili quidem constitutum loco, sed valde speciosum forma, & aspectu summe amabilem.

Imaginari è contra Christum.

Secundum autem est, speculari quo pacto ipse mundi Dominus vniuersi, electos Apostolos, discipulos, & ministros alios per orbem mittat, qui omni hominum generi, statui, & conditioni doctrinam sacram, ac salutiferam impartiant.

Vt suos per orbem discipulos mittat.

Tertium, auscultare concionem Christi exhortatoriam, ad seruos & amicos suos omnes in opus tale destinatos, qua eis præcipit, ut iuuare studeant quemlibet, ac primo inducendum

Christi concio.

dum

dum curent ad spiritualem affectum paupertatis: & insuper (si diuini obsequij ratio & electio coelestis eo ferat) ad sectandam actu ipso veram paupertatem: deinde vt ad opprobrij, contemptusque desiderium alliciant, vnde humilitatis virtus enascitur. Et ita tres confurgunt perfectionis gradus, videlicet paupertas, abiectio sui, atque humilitas, quæ ex diametro diuitijs, honori, & superbiæ opponuntur, ac virtutes omnes statim introducunt.

Colloquium
ad B. Virg.

Colloquium postea formandum erit ad Virginem beatam, improlandaque est per eam à Filio gratia, vt recipi possim, & manere sub vexillo: Idque primum, per spiritualem tantum paupertatem, aut etiam in rerum expoliatione sitam (si quidem ad eam me vocare, atque admittere dignabitur) deinde per abiectiōem quoque, seu ignominiam, vt ipsum imiter vicinius, deprecando tamen culpam aliorum, ne contemptus mei, tam in alicuius detrimentū, quam in offensam Dei cedat.

Finitur per
Aue Maria.

Terminabitur primum hoc colloquium per Aue Maria.

2. Ad Christum.

Secundum colloquium ad Christum hominem dirigitur, vt mihi à Patre impetret illud idem, subdeturque in fine oratio, Anima Christi.

3. Ad Patrem.

Tertium ad Patrem, vt annuat petitioni, cum Pater noster.

Transigetur hoc Exercitium semel in media nocte

nocte, & altera vice sub auroram.

Repetitiones vero duæ circa matutini sacri, atque vesperarum tempus erunt faciendæ, additis in fine tribus colloquijs. Sequens vero Exercitium fiet ante coenam.

Fiet etiã in med. noct.
Duc repet. quando fiet.

Meditatio eodem quarto die facienda, de tribus hominum classibus, sue differentijs, ut potissimam partem amplectamur.

O Ratio præparatoria, ut semper ante hac. Præludium primum fiat, propositis vice historix, tribus hominum classibus distinctis, quarum vnaquæque decem millia ducatorum, alio quam diuini cultus, & amoris studio sibi parauerit: nunc autem placatum habere Deum, & salua fieri exoptet, sublato * ut-
cunque noxio affectu rerum, ut pote salutis impedimento.

Orat. præp.
1. Prælud.

Secundum est, loci cuiusdam imaginaria constructio, in quo videam meipsum coram Deo Sanctisque omnibus, cum desiderio astantem, atque perseuerantem, quo nam pacto ipsi Deo placere queam potissimum.

2. Præl. loci constructio.

Tertium est, optatæ rei petitio, nimirum gratiæ, per quam id eligam, quod & Deo acceptissimum, & mihi saluberrimum futurum sit.

3. Rei petitio.

Prima igitur classis optat quidem acquisitæ rei exuere affectum, ut conciliari Deo possit: sed media, * debitaque adminicula toto vitæ

1. Classis affectus.

* p

tem-

tempore non admouet.

2. Affectus.

Secunda itidem affectum male ordinatum, sauerre cupit: sed rem interim mordicus tenere, ac Deum potius trahere ad votum proprium, quam relicto impedimento, per conducibiliorem statum ad illum tendere.

3. Affectus.

Tertia postremo affectum insincerum volens abijcere, rem ipsam vel tollere, vel tenere æque parata est, prout ad diuinum cultum commodius fore, vel ex diuino instinctu, vel ex rationis dictamine animaduertit: * Ac, interim omnia relinquens integra, illud tantum versat, & inquit, nec aliam admittit relinquendæ, aut retinendæ rei acquisitæ causam, præter rationem ac desiderium diuinæ gloriæ, vt quam maxima sit.

Colloquiū.

Colloquia tria subsequuntur, vt nuper facta sunt de vexillis.

De affectu perfectæ paupertatis.

Notandum adhæc, quod vbi affectum sentimus paupertati perfectæ, quæ tum in spiritu, tum in rerum abdicatione subsistit, aduersantem, & ad diuitias magis inclinantem: multum confert, ad eum elidendum, petere ex Deo, licet renitente carne, vt ad paupertatem eiusmodi sectandam nos eligat: * seruabimus tamen interea desiderij nostri libertatem, qua liceat conuenientiorem seruitio diuino viam inuadere.

* r

Quinta die sequetur contemplatio de Domini transitu, à Nazareth ad Iordanem fluvium, deque eius baptismo pag. 100.

Fiet tam media nocte, quam primo mane. Bis præterea repetetur circa Missæ, ac vesperrarum horam. Ante cœnam applicabuntur quinque sensus. Adhæc quodlibet horum quinque Exercitiorum præcedet oratio præparatoria, cum tribus præludijs, vt in superioribus de Incarnatione & Natiuitate traditum est. Nec non adiectis tribus colloquijs, vt circa classes, vel iuxta id, quod ibi fuit subnotatum.

Fiet circa med. noctem bis repetitur

Examen autem particulare à prandio & cœna vsitatum, fiet hic, & in sequentibus de erratis ac negligentijs, quæ circa proprias eius diei meditationes, & additiones contigerunt.

Examen particulare quando fiet.

Sexta deinceps die, contemplandum se offert, quomodo Christus Iesus à flumine Iordanis petierit desertum, ibique versatus sit. Seruata omnino Exercitij diei quintæ, forma, pag. 100.

Sexta die quid meditandum.

Septima, quomodo beatus Andreas, & alij successiue Christum secuti sunt, vt dicetur pag. 101.

7. Die.

Octaua, quomodo sermonem fecit Dominus in monte, octo beatitudinis modos edifferens, pag. 102.

8. Die!

Nona, quomodo nauigantibus discipulis se ostēdit, ambulās super aquas maris, p. 103.

9. Die!

E Decima,

10. Die . **D** Ecima, quomodo in templo docuit, pagina. 104.

11. Die . **V** Ndecima, de Lazari suscitatione, pagina 106.

12. Die . **D** Vodecima, de gestis in die Palmarum, pag. 107.

Notanda hoc loco sunt hæc tria.

In 2. hebd. possunt adijci meditat. **P** Rimo, quod in hac secunda hebdomada iuxta temporis facultatem, & vtilitatem personæ sese exercentis, possunt aliquot meditationes vel adijci, vt de mysterijs visitationis pastorum, circumcisionis, & trium Regum: vel subtrahi ex suprapositis, quippe, quæ introductione tantum delineantur, ad formandam melius contemplationem.

* **S** **E**cundo, * quod inchoanda est electionum discussio à contemplatione discessus Christi ex Nazareth Iordanem versus vsque ad eam, quæ fit quinto die, simul comprehendendam.

Quid ante materiã electionum. **T** Ertio, quod antequam electionum materiam aggrediamur, vt ad capeffendam germanam Christi doctrinam affectum nostrum disponamus, apprime iuuat considerare, ac per diem totum reuoluere identidem tres sequentes modos humilitatis, nec non colloquia dicenda, crebro agitare.

1. Humilitatis modus. **P** Rimus humilitatis modus hic est, ad salutem necessarius, vt me penitus subdam diuinæ legi obseruandæ, vtque ne mundi quidem totius oblato mihi dominio, vel extremo vitæ
discri-

discrimine obiecto, transgrediar ex deliberato mandatum vllum diuinum, aut humanum, quod quidem peccati mortalis vinculo nos obliget.

Secundus maioris est perfectionis, vt fixo animo ad diuitias, paupertatem, honorem, ignominiam, breuitatem vitæ, ac longitudinem, æque sim propensus, vbi æqualis est diuinæ laudis, & salutis meæ occasio. Vtque nulla, vel humanæ quantæcunque felicitatis, vel propriæ mortis conditione proposita; adducar vnquam, vt culpam, licet venialem tantum, decernam admittere. 2. Modus.

Tertius est modus humilitatis absolutissimæ, vt priores duos iam adeptus, etiam si nullo superaddito, laus Dei par foret, ad maiorem tamen imitationem Christi, eligam potius cum eo paupere, spreto, & illuso, pauperiem, contemptum, & insipientiæ titulum amplecti, quam opes, honores, & sapientiæ æstimationem. Porro ad gradum hunc humilitatis attingendum, magnum afferet compendium, triplicis colloquij præcedentis de vexillis vsus, per quod suppliciter poscamus (si diuinæ placeat benignitati) ad talem perduci electionem, siue maior, siue æqualis obsequij mei erga Deum, & gloriæ diuinæ prouentus subfit. 3. Modus.

Praeludium ad electionem faciendam.

AD bene quippiam eligendum, nostræ sunt partes, vt oculo puro, ac simplici spectemus, Requisita ad electionem.

E 2 mus,

mus, quorsum fuerimus creati, nimirum ad laudem Dei, & salutem nostram. Quapropter eligenda sunt ea tantum, quæ conducunt ad dictum finem, cum vbiq; fini medium, non medio finis habeat subordinari. vnde errant, qui uxorem ducere primitus, aut ecclesiasticum munus, seu beneficium adipisci statuunt, atque ita demum Deo postea inseruire, vtentes præpostere fine ac medio, nec ad Deum tendentes recta, sed oblique ipsum ad peruersa vota sua pertrahere conantes. Atqui è contrario plane agendum est, proposito primum diuino cultu, tanquam fine nostro, & electo deinceps coniugio, vel sacerdotio, ceterisque rebus omnibus, quatenus expedit, ad præfixum finem ordinatis. Idcirco nihil mouere nos debet, ad medijs quibusuis vtendum, aut supersedendum, nisi habita in primis tam diuinæ laudis, quam nostræ salutis certa ratione.

Introductio ad eligendarum rerum notitiam, complectens quatuor puncta, & annotatiunculam vnã.

**Res electionis
quales.**

Primum punctum est quod res omnes, quæ sub electionem cadunt, necessario bonæ esse debent ex seipsis, aut certe non malæ, nec nisi consonæ institutis orthodoxæ Matris Ecclesiæ.

**Quot genera
rerum.**

Secundum, quod genera duo rerum electioni quadrant. Nam quarundam electio immutabilis

tabilis est, vt ordinis sacerdotalis, & matrimonij: aliarum vero mutari potest, sicut reddituum ecclesiasticorum, vel secularium, quos recipi & relinquere ex causa fas est.

Tertium, quod circa ea, de quibus facta iam sit electio immutabilis, nihil superest eligendum. Sed aduertendum est, quod si quis improvide, nec sine obliquis affectionibus aliquid elegerit, quod non liceat retractare, reliquum est, vbi eum cœperit pœnitere facti, electionis damnum probitate vitæ, & operum solertia pensare: resiliere autem nullo pacto decet, quamuis electio istiusmodi non videatur vocatio diuina esse, vt pote obliqua, atque inconsulta. qua in re non pauci errant, electionem malam, & obliquam pro diuina vocatione reputantes, cum hæc semper pura & clara sit, non carnali vllō affectu, vel studio peruerso mixta.

Quando nil superest eligendum.

Quartum, quod, si quis debito modo & ordine, absque carnali mundanoque affectu quippiam elegit, quod mutari possit, non est cur violet electionem talem: sed potius, vt in ea magis ac magis proficiat, adniti debet.

Quando nō est violanda electio.

Notandum autem est, quod si electio rerum huiusmodi mutabilium, non ita recte, atque sincere processerit: eam expedit corrigere, vt fructus vberior, & Deo gratior produci possit.

Quando eos corrigenda.

De tempore triplici, ad electiones recte faciendas magis opportuno.

1. Tempus
cū nulla sub
est dubita-
tio.

Tempus primum erit quando voluntatem diuina virtus sic impellit, vt omnis dubitatio, imò etiam dubitandi facultas animæ sublata fit, quo minus sequatur impulsione[m] talem: sicut legimus beato Paulo, & Matthæo, & alijs nonnullis, vocante Christo, accidisse.

2. Cum con-
stet de Dei
beneplac.

Secundum est quoties satis clarum comper- tumque fit beneplacitum diuinum, docente id aliquo consolationum, vel diuersorum spirituum præuio experimento.

3. Quando
cū tranquil-
litate fit ele-
ctio certæ vi-
tæ.

Tertium est quando per animi tranquillitatem aliquis, considerato fine, ad quem conditus est (ad Dei gloriam scilicet & salutem suam) eligit certum vitæ genus intra Ecclesiæ catholicæ limites constitutum, per quod ceu medium, commodius, securiusque ad suum finem tendat.

Porro tranquillitas ea tunc noscitur adesse, quotiescunque anima nullis agitata varijs spiritibus, vires naturales suas libere exercet. Itaque nisi primi, vel secundi temporis beneficio, electio contingat, superest ad tertiam recursus, duobus modis sequentibus distinctum.

Modus prior sanæ, bonæque electionis faciendæ, sex constans punctis.

Punctum primum, erit proferre in medium rem deliberandam, ut de officio, vel beneficio, acceptandum ne, an potius reiiciendum sit, & ita de ceteris rebus, quæ ad mutabilem electionem spectant.

Rem delibe-
randam pro-
ferre.

Secundum est adducto ante oculos, creationis meæ fine in hoc consistente, ut cum Dei laude saluus fiam, in neutram declinare partem, amplectendæ vel repudiandæ rei controuersæ: quin potius velut in medio quodam interstitio, & æquilibrio subsistere, parato interim animo, ut in eam illico partem totus ferar, quam nouero diuinæ gloriæ, & salutis meæ fore aptiorem.

In neutram
partem pen-
dere.

Tertium, obsecrare Dei clementiam, ut dignetur mentem instruere, & impellere voluntatem, quocumque potius mihi tendendum sit, adhibito nihilo secius, pio, fidelique intellectus mei ratiocinio: per quod apprehensa, & probata Dei voluntate, ad electionem ferar.

A Deo lucē
perere.

Quartum, perpendere quot tandem com-
moda, vel adminicula mihi ad finem
meum prosequendum accedent ex tali officio,
vel beneficio suscepto: quot rursus ex eodem
incommoda & pericula impendent. Præterea,
quot per oppositum, omisso illo, tam com-
moda & adminicula, quam discrimina & dam-

Commoda
vel admini-
cula perpen-
dere.

na possim expectare.

Tum ratio-
cinari in
vtramque
partem.

Q Vintum, his præmissis, ratiocinari in
vtramque partem, & iuxta ipsius ratio-
nis dictamen, seposito carnis appetitu omni,
electionem concludere.

Electiōnem
factam Deo
offerre.

S Extum, electione facta, ad orandum cito pro-
filire, & illam offerre Deo perfecte demum,
si ei placeat, recipiendam & stabiliendam.

*Modus posterior bene eligendi, in regulas qua-
tuor, & annotationem unam distributus.*

Puritas affe-
ctus.

R Egula prima, quod cum oporteat per affe-
ctum ex Dei amore cælitus infusum, fieri
electionem, eligentem conuenit persentiscere in
seipso, quod quicquid affectionis (siue multum
siue modicum sit) erga rem electam tenet, ex so-
lius Dei amore, & intuitu proficiscatur.

* t
Quid si ami-
co consule-
rem.

S Ecunda, * est considerare, si quis mihi vir
amicissimus, cui nihil non perfectionis inesse
cupiam, occurret dubius super electione huius-
modi, quidnam ego illi decernendum maxime
essem consulturus. Quo animaduerso, agendum
& mihi ducam, vt suaderem alteri.

Quid elige-
rem morte
ingruente.

T Ertia, mecum insuper reputare, si mors in-
grueret, quem me mallet obseruasse mo-
dum in præfenti deliberatione. Iuxta hunc igi-
tur, eligendum nunc esse facile intelligam.

Quid si tri-
bunali Dei
sistat.

Q Varta, prospicere non minus, quando pro
tribunali sistat iudicandus, quo me con-
silio

filio hac in re vsum esse vellem. Quo agnito nunc vtar, vt eo tempore magis sim securus.

ADnotandum est postremo, quod hisce regulis quatuor propter salutem meam, & animi quietem accurate seruat, debeo iuxta vltimum punctum modi præcedentis, electionem ipsam definire, & offerre Deo comprobendam.

Quando, & quomodo facienda electio.

De emendatione seu reformatione circa vitæ statum cuius facienda.

IN primis illud est aduertendum, quod si quis vel matrimonio, vel officio dignitatis Ecclesiasticæ sit adstrictus (de temporalium vero bonorum quantitate, magna an parua sit, non refert) vnde ipsi non vacet, aut parum libeat circa mutabilium rerum electiones versari: operæpretium est, earum loco methodum ei tradi, seu formulam aliquam, ex qua vitam suam, & statum proprium possit emendare.

Quid faciendum matrimonio vel dignitate Eccles. adstricto.

DEbet igitur, quisquis eiusmodi conditionem fortitus est, vt finem creationis, & vitæ suæ recte statuatur, ac sequatur, per Exercitia supradicta, & electionum modos attendere, atque ruminando sedulo colligere, quam amplam domum & familiam, æquum sit se habere: quibus eam modis tractare, & administrare conueniat: quibus instruere verbis, & exemplis: quan-

Singula statum perpendat.

quantū præterea de possessis facultatibus sumptum facere liceat in usus proprios, siue domesticos : quid rursus pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil affectando aliud, nec quærendo, nisi quod honorem Dei & salutem suam præstet.

Hoc enim vnusquisque persuasum habeat, tantum se in studijs spiritualibus promoturum esse, quantum ab amore sui ipsius & commodi proprii affectione se se abstraxerit.

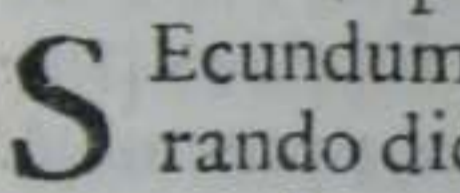
TERTIA

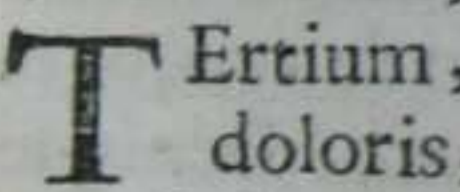
HEBDOMADA.

*Prima contemplatio * fit in media nocte, & con- * u
tinet orationem præparatoriam, tria præ-
ludia, sex puncta, cum uno colloquio.*

 Ratio præparatoria eadem, quæ Ora. Præp.
semper.

 Præludium primum, sumitur 1. Prælud.
ex historia: Quomodo Christus
à Bethania misit Hierosolymam
discipulos duos ad parãdam cœ-
nam, quo & ipse cum reliquis deinde profectus
est: Ibi post agni Paschalis esum, & pera-
ctam cœnam, pedes lauit omnibus; & sacrosan-
ctum corpus, ac sanguinem suum largitus est.
Postremo sermonem ad eos habuit, post disces-
sum Iudæ, ipsum vendituri.

 Secundum, ex compositione loci, confide- 2. Præludiũ
rando dictum iter asperum, aut lene, bre-
ue, aut longum, cum ceteris, quæ inesse po-
terant, circumstantijs. Deinceps conspiciendo
locum cœnæ amplum, vel angustum, vilem,
vel ornatum, & consimilia.

 Tertium, ex optatæ rei petitione, scilicet 3. Prælud.
doloris, indignationis, & confusionis, eo
quod ob peccata mea, summus omnium Do-
minus

minus tantis se tormentis ita obijciat :

Respicere
coenantes .

P Vnctum primum erit respicere coenantes,
& aliquid in vsum meum adducere .

Eos audire
loquentes .

S Ecundum, eosdem audire, quid loquantur,
& fructum inde decerpere .

Actiones cō
siderare .

T Tertium, attendere, quid agant, & per
omnia proficere .

Quid Chri-
stus pati ap-
petat .
* x

Q Vartum, * aduertere, quid iam inde Chri-
stus pati appetat, & incipiat, iuxta hi-
storiam: vnde incipiam & ipse dolorem, moe-
stitiam, & fletum mihi excitare, meque affli-
gam similiter in subsequens .

Absconsa di-
uinitate ne
aduersarij pe-
reant .

Q Vintum, meditari, quo se pacto abscon-
dens Christi Diuinitas, aduersarios suos,
cum valeat, non perdat, sed poenas a deo cru-
deles pati sinat Humanitatem .

Quid mihi
patiendum .

S Extum cogitare, cum talia ferat pro pecca-
tis meis, quid agere debeam, aut pati eius
causa .

Colloquiū .

C Olloquium ad Christum fiet, terminan-
dum cum Pater noster .

Notan, cir-
ca colloq.

I N colloquijs est notandum (vt supra ex par-
te iam exposuimus) quod agere conuenit, &
aliquid petere, iuxta præsentis rei rationem, vi-
delicet, prout sentio in me consolationem, vel
perturbationem: prout virtutem vnā, vel al-
teram expeto: prout in hanc, vel illam partem de
me statuere intendo: pro vt etiam de re, quam
contemplor, tristari volo, vel lætari. Denique
postulandum erit illud, quod circa rem certam

ali quam

aliquā maxime desidero: & vnum duntaxat colloquium poterit confici ad Christum Dominum vel triplex, si deuotio instiget, nempe ad Matrē, Filium, & Patrem, sicut traditum est in contemplatione secundæ hebdomadæ, de tribus classibus, cum sequente illic annotatione.

Secunda contemplatio in aurora, de rebus à Christo post cœnam, & in horto gestis.

O Ratio præparatoria consueta semper.

Præludium primum, est iuxta historiam. Orat. Præp.
 Quomodo Iesus Christus vna cum vndecim 1. Præl. hi-
 suis Apostolis, descendit ex monte Syon, vbi fue- storizæ.
 rant cœnati, & transiens per vallem Iosaphat, relictis ibi ex illis octo, alijs vero tribus in horti parte, seorsum ipse digrediens, orauit, ad sudorem vsque sanguineum, iterata iam ter eadem ad Patrem suum oratione. Postea excitis discipulis à somno, prostratis ad solam vocem cum Iuda per osculum prodente, aduersarijs: restituta deinceps, quam amputauerat Petrus, Malchi auricula: comprehensus tandem est, quasi nefarius, aut latro quispiam, & per vallem illam ad Annæ domum primo tractus.

Secundum est pro construendo loco, viam 2. Præludiū.
 intueri decliuem, planam, & arduam: Item hortum certa magnitudine, figura, & habitu- dine depingendum.

Tertium, pro voti consequutione, poscere 3. Præludiū
 mœrorem, planctum, anxietatem, & ce-
 teras

teras id genus pœnas interiores, vt Christo patienti pro me compatiar.

Notanda simul hæc quatuor.

Quid post
orat. præp.
& prælud.

Primum, quod post præparatoriam orationem, cum tribus præludijs secundi huius Exercitij, eodem modo, & ordine procedendum est per puncta, & per colloquium, vt in præcedente de cœna peractum est. Adijciendæ quoque erunt circa Missæ, & vesperarum tempus duæ repetitiones super vna, & altera dicta contemplatione. Ante cœnam vero, applicabuntur quinque sensus, præmissa vbique oratione præparatoria, cum tribus præludijs, oblata materiæ congruentibus, quemadmodum in hebdomada secunda satis descriptum est.

Exerc. dan-
da pro qua-
litate perso-
næ.

Secundum, quod habita ætatis, complexio- nis corporalis, ac dispositionis totius ratione, vel quinque, vel pauciora Exercitia, diebus singulis implebuntur.

Quid in hac
3. hebdom.
mutandum.

Tertium, quod in hac tertia hebdomada, mutandæ sunt ex parte, additio secunda & sexta: siquidem (quod ad secundam spectat) vbi fuero experrectus præcogitans, quò tendam, & instantem contemplationem paululum delibans, interim dum surgo, & accingor, adnitax simul ad tristitiam, & dolorem, de tot, ac tantis Christi pœnis, meipsum acriter incitare. Quoad sextam vero, suffugiam potius, quam quæram,

aut

aut admittam iucundas cogitationes, licet aliqui vtilis, & sanctas, vt sunt de resurrectione Christi, & gloria. Pro quibus in meditanda eius passione, angores ac pœnas hauriam, ex frequenti eorum recordatione, quæ ab hora suæ natiuitatis, ad exitum vsque vitæ huius, ipse perpeffus est.

Quartum, quòd examen particulare, circa tam Exercitiorum, quam additionum functionem, fiet ad eundem modum, vt in hebdomada præcedente.

Examen particulare.

In secunda autem die, contemplatio alia succedet, noctu transfigenda, de gestis in domo Annæ, vt narratur, pag. 109. Sub auro-ram vero de secutis rebus in domo Caiphæ, pag. 109. Deinde repetitiones & vsus sensuum, velut prius.

2. Die de gestis in domo Annæ.

In tertia die, contemplabimur per noctem mediam, quomodo ductus est ad Pilatum Christus, & quid ibi actum, vt dicetur pag. 110. Diluculo vero, de ijs quæ gesta sunt, transmissio Christo ad Herodem, pag. 110. Subdetur repetitionum, & sensuum consuetus vsus.

3. Die quomodo ductus ad Pilatum.

Die quarta, meditatio nocturna percurret historiam de reditu ab Herode, pag. eadem, vsque ad mediam partem mysteriorum, quæ apud Pilatum secuta sunt: reliquam vero partem circa lucem primam prosequemur. de repetitionibus quoque, & sensibus, pro consuetudine sit agendum.

4. Die de reditu ab Herode.

Die 5. à sentent. Pilati vsque ad crucifixionem.

Die V. sub noctis medium, de progressu ipso passionis contemplabimur, à sententia Pilati vsque ad crucifixionem, pag. 111. Sub auroram deinceps, ab eleuatione crucis, ad Christi vsque expirationem, de quibus pag. 112. Repetitiones & sensuum exercitatio, vt supra.

Die 6. de crucis depositione.

Die sexta noctu, quomodo mortuus Dominus, sublatus de cruce, & ad monumentum delatus est, pag. 112. Primo mane, ex quo sepultus fuit, pag. ead. donec B. Virgo in domum aliquam se recepit.

Die 7. tota passio reuoluenda.

Die septima, inter noctu & mane passionem totam reuoluemus. Postea repetitionum, & sensuum vice, per diem totam considerabimus, quam licebit frequentissime, quo pacto sanctissimum Iesu Christi corpus remanserit ab anima seiunctum: & vbinam, aut quomodo sepultum, item quæ fuerit beatæ Mariæ Matris solitudo, desolatio qualis, & quanta afflictio. Quam acerbis quoque discipulorum mœror extiterit.

Quid si immorandum in passione.

Subnotandum est, quod si cui libeat, meditandæ Christi passioni diutius instare, contemplationes singulas debet absoluerè cum paucioribus mysterijs, ita vt prima solum cõprehendat cœnam: Secunda, lotionem pedum: Tertia, Eucharistiæ sanctæ institutionem: Quarta, sermonem ibi subsecutum: & sic in ceteris agendum.

Iteratio passionis.

AD hæc, traiecta tota passione, licebit proximo post die iterare eius dimidium, atque reliquum postridie: perendie rursus totam simul.

E con-

E contrario vero, si quis malit tempus succi-
dere, contempletur de cœna Domini per no-
ctem: de horto, in aurora: de Annæ domo, cir-
ca Missam: sub vesperas de domo Caiphæ: de
pratorio Pilati, ante cœnam: & ita pergendo,
per dies singulos diuersa Exercitia quinque im-
plebuntur, vtpote repetitionum, ac sensuum
vsu prætermisso. Transcursa vero passione, ope-
ræ pretium fuerit, eandem simul totam, die
vnico reuoluere, siue in vnum tantum Exerci-
tium congestam, siue distributam in plura, prout
sibi fore conducibilius ille censuerit.

Regulæ aliquot ad victum recte temperandum.

PRima est, quod à pane minus abstinendum
fit, quam à reliquis alimentis: cum neque
gulam adeo irritet, nec tentationi æque obno-
xios nos reddat. A pane mi-
nus abstinem-
dum.

Secunda, quod circa potum attendenda sit
magis abstinencia, quam circa panem: cau-
te obseruando, quæ profit mensura potus, vt
sumatur semper: quæ rursus noceat, vt tol-
latur. Magis à po-
tu temperan-
dum.

Tertia, quod circa pulmenta, & edulia po-
tissimum, abstinenciæ ratio versetur, cum
per illa, tum appetitui ad peccandum, tum ini-
mico ad tentandum, maior subministretur oc-
casio. Temperanda sunt igitur, vitandi excessus
causa, quæ fit dupliciter, dum vel cibus gros-

fioribus vescimur, atque assuescimus, vel dum parce delicatis utimur.

*Ut reperien-
da iusta cibi
mensura.*

Quarta est, quod quanto plus de conueniente victu sibi quis ademerit (vitato interim valetudinis aduersæ graui periculo) tanto celerius mensuram cibi, ac potus iustā reperiet: Tum quia, hoc modo melius se disponens, & obnixius tendens ad perfectionem, sentiet interdum quosdam cognitionis internæ radios, & consolatorios motus sibi cœlitus immisos, ex quibus facile poterit rationem victus commodiorem discernere: tum quoniam, si quis, ita abstinendo, se deprehenderit viribus imbecilliores esse, quam ut Exercitia ipsa spiritualia peragere commode valeat, sic facile aduertet, quam mensuram victus naturæ necessitas requirat.

*Inter come-
den. aliquid
pium imagi-
nari.*

Quinta, quod expedit inter comedendum, imaginari, quasi videamus Iesum Christum Dominum nostrum vescentem cum suis discipulis, obseruando quem teneat edendi, bibendi, respiciendi, & loquendi modum, eumque ad imitandum nobis proponendo. Vsu veniet enim, ut occupato magis intellectu circa meditationem talem, quam circa corporalem cibum, discamus facilius victum moderari.

*Aliæ medi-
tationes in-
termiscen-
dæ.*

Sexta, quod gratia varietatis, aliæ adhiberi possunt meditationes inter vescendum, ut sunt de Sanctorum vita, de pia quapiam doctrina, vel de aliquo spirituali negotio agendo: vnde sic abstracta mente, cibus ipse, & vescendi

dele-

delectatio parum sentiatur.

Septima, quod cauendum sit præcipue, ne super sumendos cibos, animus quodam modo totus effundatur, & ne auide vescamur, aut festine: sed appetitui semper dominantes, tum mensuram victus, tum sumendi modum vna temperemus.

Cauen. au-
ditas cibi.

Octava est, quod plurimum conducit ad tollendam cibi, potusque immoderantiam, si ante prandium aut cœnam, & quacunque hora nulla esuries sentitur, præuia deliberatione, victum proxime sumendum definiamus ad mensuram certam, quam deinde nulla vel propria auiditate, vel instigatione inimici, vnquam excedamus; sed potius vincendæ vtriusque causa, de illa nonnihil etiam subducamus.

Quid pro
tollenda ci-
bi immode-
rantia.

Q V A R T A

H E B D O M A D A .

Contemplatio Prima, quomodo Iesus Dominus, post resurrectionem apparuit sanctæ Matri suæ, ut habetur infra pag. 113.

Orat. præp.

Ratio præparatoria iuxta morem .

1. Prælud.

Præludium primum accipitur ab historia. Quomodo postquam expirauit Dominus in cruce, sepulto * corpore, sed Diuinitate

* y

semper sociato, ipse in anima, Diuinitati quoque continue vnita, descendit ad inferos; ereptisque inde iustorum animabus, rediens ad sepulchrum, corpus cum anima denuo vniuit: ac resurgens, demum apparuit Beatæ Virgini matri suæ viuus, vt pie, ac verisimiliter credendum est .

2. Prælud.

Secundum, pro constructione loci, speculari dum accipiet sepulchri situm, & Beatæ Virginiis domicilium, cuius formam, partes, & reliquam dispositionem, vt cellulam, & oratorium figillatim perscrutabimur .

3. Gratiz
petitio .

Tertium, continebit gratiam petendam, vt scilicet immensum Christi, ac Matris gaudium participemus .

Punctum primum, secundum, ac tertium, eadem hic erunt, quæ supra in contemplationæ cœnæ fuerunt exposita, idest considerare personas, verba, opera.

Eadem quæ in contempl. cœnæ.

Quartum vero, erit animaduvertere, * quomodo Christi Diuinitas, passionis, & mortis tempore abscondita, palam se faciat in resurrectione, ac tot miraculis deinceps elucescat.

2 *
Ve diuinitas in resurrectione elucescit.

Quintum, æstimare quam prompto copiosoque functus sit Dominus, consolandi suos, officio, adhibita cōsolationis, quæ ab amicissimo quopiam præstari potest, similitudine.

Christi benignitas suos consolandi.

Colloquio, vno, vel pluribus, iuxta materiam faciendis, terminetur contemplatio cum Pater noster.

Colloquiū.

Notandum porro, quod in sequentibus contemplationibus, seu Exercitijs recensenda erunt per ordinem, mysteria omnia resurrectionis, ascensionisque, & quæ sunt intermedia, seruatis vbique iisdem formulis, & modis: sicuti per totam illam hebdomadam factum est, in qua passionis mysteria contemplati sumus: & iuxta modum ac exemplum primæ huius de resurrectione Domini, meditationis, formandæ sunt sequentes omnes, atque regulandæ, tam in præludijs (nisi quod hæc rebus sunt accommodanda) quam in punctis quinque, & additionibus singulis. Pari etiam ratione circa repetitiones, & sensuum operationes, nec non in augendo, minuendoue Exercitiorum, secundum mysteria

Recensenda ordine mysteria resurrectionis & ascensionis.

numero, dirigi poterimus, sicut in prædicta meditandæ Christi passionis hebdomada fuimus edocti.

4. Hebd. magis conueniunt quatuor Exercitia.

Secundo notandū est, conuenire magis quartæ huic hebdomadæ, quam præcedentibus, ut quatuor duntaxat fiant Exercitia. Primum, postquam mane surreximus. Secundum, circa Missæ tempus, vel paulo ante prandium prioris repetitionis loco. Tertium, hora vesperarum, pro secunda repetitione. Quartum, ante cœnā, admotis sensuum officijs, ad imprimendas fortius animæ contemplationes tres eo die factas, signatis obiter, & penitus tractatis partibus, seu locis illis, in quibus motus animi efficaciores, maioremque gustum spiritualem senserimus.

Puncta meditationis plura, vel pauciora.

Tertio, quod quamuis ei, qui exercitatur, certus præscribatur numerus punctorum, puta ternarius, aut quinaris; liberum tamen ipsi erit in plura vel pauciora puncta redigere, contemplationem, prout commodius se habere expertus fuerit. Qua in re magnopere iuuabit, ante ingressum Exercitij, tractanda puncta comminisci, & numero certo præfinire.

Hac 4. hebdom. variandæ aliquæ additiones.

Quarto denique notandum est, quod per quartam hanc hebdomadam, variari debent secunda, sexta, septima, & decima additiones. In secunda quidem, ut dum euigilo, repente mihi ponam ob oculos statutam contemplationem, & de gaudio Domini cum suis, studeam & ipse exhilarescere. In sexta vero, ut

memo-

memoriæ meæ obijciam ea, quæ lætitiâ spiritua-
 tualem cient, vt cogitatio de gloria. In septima,
 vt lucis & cœli vtar commoditate, quæ sese of-
 feret, puta per tempus vernum, herbarum viren-
 tium, & florum aspectu, aut aprici loci amœni-
 tate: per hyemem vero solis, vel ignis oppor-
 tuno calore: & ita de ceteris corporis, atque
 animi oblectationibus congruis, per quas Crea-
 tori & Redemptori meo congaudere queam.
 In decima, vt loco pœnitentiæ, temperantia &
 mediocritate victus contentus sim, nisi quo
 tempore ieiunium, vel abstinentiam Ecclesia
 indixit, cuius præceptis semper obtemperan-
 dum est, nisi iustum adsit impedimentum.

*Contemplatio, ad amorem spiritualem in nobis
 excitandum.*

IN primis duo notanda sunt. Primum, quod De nature
amoris.
 amor ipse ab operibus magis, quam à verbis
 pendet. Secundum, quod consistit amor in
 mutua facultatum, rerum & operum commu-
 nicatione, puta scientiæ, diuitiarum, honoris,
 & boni cuiuscunque.

Oratio præmittitur ex more.

Præludium primum est, vt coram Domino, i. Prælud.
 Angelis, Sanctisque omnibus, mihi pro-
 pitius, stare me videam.

2. Prælud.

Secundum, vt gratiam Dei efflagitem, per quam beneficiorum eius, in me collatorum magnitudinem perspiciens, ad amorem, cultum, & seruitium ipsius, totum me impendam.

Beneficiorū
recordatio.

Punctum primum fit, reuocare in memoriam beneficia creationis, ac redemptionis: dona itidem particularia, seu priuata enumerare: & cum intimo affectu perpendere, quantum mea causa benignissimus Dominus egerit, atque pertulerit; quantum mihi elargitus sit de thesauris suis, quodque iuxta diuinum suum decretum, & beneplacitum, seipsum mihi, quantum potest, donare velit. Quibus optime inspectis, vertar ad meipsum, & dilquiram mecum, quæ meæ sint partes, & quid æquum iustumque sit, vt diuinæ offeram, & exhibeam maiestati: haud fane dubium quin mea omnia offerre debeam, ac meipsum cum summo affectu, & verbis huiuscemodi, vel similibus.

Oblatio sui.

Suscipe Domine vniuersam meam libertatē. Accipe memoriam, intellectum, atq. voluntatem omnem. Quicquid habeo, vel possideo, mihi largitus es: id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum. Amorem tui solum cum gratia tua, mihi dones, & diues sum satis, nec aliud quicquam vltra posco.

Speculandū
in rebus om-
nibus.

Secundum erit, speculari Deum, in singulis existentem creaturis suis: & elementis quidem dantem, vt sint: plantis vero, vt per vegetationem quoque viuant: animalibus insuper,

vt

vt sentiant : hominibus postremo, vt simul etiã intelligant . Inter quos accepi & ipse vniuersa hæc beneficia, esse, viuere, sentire, ac intelligere, meque templum quoddam suum efficere voluit, ad imaginem suam & similitudinem creatum. Ex quorum omnium admiratione, reflexus in meipsum, agam vt in primo puncto, vel melius si quid occurrerit: id quod in punctis etiam sequentibus, erit factitandum .

Tertium est, considerare eundem Deum, ac Dominum, propter me in creaturis suis operantem, & laborantem quodammodo : * quatenus dat ipsis, conseruatque id quod sunt, habent, possunt, atq. agunt. Quæ omnia, vt supra, in mei considerationem reflectenda erunt.

Dei conside-
ratio in crea-
turis propter
me .
* a a

Quartum, prospicere quo pacto munera, & bona omnia cœlitus descendunt, vt sunt potentia, iustitia, bonitas, scientia, & alia quælibet humana perfectio, terminis quibusdam certis circumscripta : quæ ab infinito illo totius boni thesauro, sicut lumen à sole, & ex fonte aqua, deriuantur . Addenda superest reflexio prædicta in mei circumspectionem .

Considerare
vt bon. à
Deo proce-
dunt .

Colloquium etiam in fine fiet, terminandum cum Pater noster .

Colloquium .

MODI TRES ORANDI.

1. Orandi
modus.

Primus orandi modus, deducendus est ex mandatis, ex peccatis septem mortalibus, ex tribus animæ potentijs, & ex quinque sensibus consideratis: vnde non tam hebet orationis formam, quam Exercitij cuiusdam spiritualis, per quod & anima iuuatur, & oratio Deo redditur acceptior. Prius itaque quam hoc orem modo, iuxta illud, quod tertiæ additioni æquipollet, sedebo vel deambulabo paulisper (prout ad animæ quietem facere videro) pensitans apud me, quo mihi accedendum sit, & quid faciendum. Hoc idem additionis genus ad omnem orandi modum præmitti debet.

Orat. præp.
gratiæ po-
stul. conti-
net.

O Ratio præparatoria, gratiæ contineat postulationem, vt mihi detur agnoscere, quicquid deliquero aduersus decalogi præcepta, meque in posterum emendare, intellectis illis exactius, & (vt par est) ad Dei gloriam & salutem meam solito cautius obseruatis.

Mandati cuiusque discussio.

Primo ergo, mandatum quodlibet ordine discutiam, attendens, quo pacto seruauerim illud, aut violauerim, deque succurrentibus in memoriã delictis, veniam precabor, recitando semel Pater noster. Porro in excutiendis singulis præceptis, satis fuerit insumi spatium temporis, quo ter posset oratio Dominica percurri. Notandum tamen, quod circa præceptum,

cuius

cuius præuaricatio rarior nobis accideret, minus immorandum esset; at eo amplius, quo lapsus fuerit ex assuetudine frequentior, idque similiter circa mortalia peccata fit præstandum.

Completo de præceptis singulis discursu, post mei accusationem, & gratiæ implorationem, ut ea vigilantius deinceps custodiam, colloquium dirigam ad Deum, iuxta rei occasionem. Colloquium ad Deum.

Secundo, similem orationis modum prosequemur circa mortalia peccata, post additionem, & præparatoriam orationem, sicut fecimus in præceptis. Nihil enim utrobique varium occurrit, nisi quod ad materiam attinet, cum præcepta quidem seruanda sint, peccata vero deuitanda. Cetera eadem sunt, fietque itidem colloquium. Idem orandi modus circa mortalia.

Sciendum est, peccatorum vitiorumque notitiam iuuari per contrariorum actuum, & habituum considerationem. Quapropter per gratiam diuinam, & piam quamlibet exercitationem laborandum est unicuique, ut virtutes sibi paret, mortalibus peccatis septem oppositas. Peccatorum notitiam quid iuuet.

Tertio circa tres animæ potentias idem sequitur progressus, per additionem, orationem, & discussionem singularum, cum colloquio ad finem, faciendus. Circum tres animæ potentias.

Quarto circa quinque sensus corporis, nulla re mutata præter materiam. Vbi subnotandum est, quod, si quis optet in sensuum suorum. Circum sensus quinque corporis.

rum usu, Christum imitari, debet in oratione præparatoria seipsum super hoc Deo commendare; factæque sensuum singulorum examinationi, Dominicam orationem subijcere: si vero similem affectet, beatæ Virginis Mariæ imitationem, ei se commendet, tanquam à Filio id impetraturæ, & Salutationem Angelicam, dum sensus excutit, identidem recitet.

Secundus orandi modus ex vocum orationis singularum perpensa significatione . . .

Additio eadem, quæ superius, it præuia.

Ora. præp.

ORatio præparatoria personæ congruet, ad quam dirigitur.

2. Orandi modus qualis .

Secundus orandi modus est, vt flexis genibus vel sedendo (pro habitudine corporis, & animi deuotione) oculis vel clausis, vel defixis in partem vnã, neque huc & illuc motis, precatationem Dominicam à principio recitemus: & in prima voce, quæ est, Pater, meditationis figamus pedem, quandiu circa eam variæ nobis significationes, similitudines, spirituales gustus, & aliæ commotiones deuotæ incident: & ita deinceps per singula eiusdem, vel alterius orationis verba factitabimus.

Regulae tres circa hæc seruandæ.

Prima, vt in tali precatationis cuiuslibet ru-
minatione, horæ spatium insumamus, quo
expleto Aue Maria, Credo, Anima Christi, &
Salue Regina, semel iuxta communem morem,
vel mente sola, vel etiam voce percurrantur.

1. Reg. in 2.
modo oran.

Secunda est, quod si orantibus hoc modo no-
bis, in vna voce, vel duabus, meditatio af-
fluat, & interna simul delectatio; postponen-
da erit transcurrendi cura, licet hora tota præ-
tereat: qua elapsa, reliquum orationis cursim
recitetur.

2. Reg.

Tertia, vt quando ita contigerit, meditati-
onæ voci vni, aut pauculis, horam impen-
disse, postridie recitato breuiter eo, quod excus-
sum fuit, ad sequentis verbi considerationem
pergamus.

3. Reg.

Post excussam vero ad hunc modum Domini-
cam precatationem totam, succedet Salutatio
Angelica: deinde alia oratio, vt sine interruptio-
ne hæc orandi exercitatio procedat.

Quid in fine
orationis.

Adhæc, oratione qualibet sic completa, per-
sonam illam, ad quam pertinebat, paucis com-
pellabimus, virtutem aliquam, aut gratiam pe-
tentes, qua maxime indigere nos senserimus.

Colloquiũ.

Tertius orandi modus, per quamdam vocum & temporum commensurationem.

Additio ab vtraque superiore nihil dif-
fert.

Orat. præp.

ORatio præparatoria, fiet sicut in secundo modo.

3. Orandi
modus.

Tertius hic orandi modus in eo consistit, vt inter singulas respirandi vices, singula Dominicæ, alteriusue orationis verba transmittamus, expensa interim, vel significatione prolata vocis, vel personæ, ad quam oratio spectat, dignitate, vel mea ipsius vilitate, vel vtriusque postremo differentia. Eodem procedendum modo in verbis reliquis. Addendæ quoque orationes supra memoratæ, Ave, Credo, &c.

Regulæ duæ huic spectantes.

Reg. prior
pro 3. modo
orandi.

PRior, vt, finita iuxta hunc orandi modum precatioe Dominica, sumatur alijs diebus vel horis, Angelica Salutatio, simili respirationum interuallo tractanda, cum alijs orationibus, vsitato more recitandis.

Posterior.

Posterior, vt, qui hunc orandi modum exercere cupit diutius, ad eum applicet precatioes omnes suprascriptas, aut earum partes, & paria anhelituum, ac vocum interstitia obseruet.

VITÆ D. N. IESV CHRISTI
Myſteria.

Otandum est primitus, omnia sequentium myſteriorum verba, quæ includuntur parentheſi, ex iſtis Euangelijs deprompta eſſe, non item cetera. Ad hæc, in vnoquoque myſterio, ſemper aut ferre, poni puncta tria, vt expeditior ſit contemplatio, quo eſt diſtinctior.

Notandum.

De Annuntiata B. Mariæ Virgini Chriſti Incarnatione, de qua Luca primo.

PRimo, quomodo Angelus Gabriel, Beatam Virginem ſalutans, diuini Verbi conceptionem ei nuntiauit (Ingreſſus Angelus ad eam dixit, Ave gratia plena, &c. Ecce concipies in utero, & paries filium, &c.)

Ang. ſaluat
Virg conceptionem nuntiat.

Secundo, confirmat Angelus id quod prædixerat, adducto exemplo de ſancti Ioannis Baptiſtæ conceptione admiranda (Et ecce Elifabeth cognata tua, & ipſa concepit filium in ſenectute ſua, &c.)

Confirmat exemplo Io. Bapt.

Tertio, reſpondit Angelo Virgo ſancta (Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundum verbum tuum.)

Maria reſpondet Angelo.

De Maria Elisabeth cognatam suam visitante, ut habetur. Luc. 1.

Maria inuisit Elisabeth

Primo, quomodo inuisit Maria Elisabeth, ac S. Ioannes in utero existens, sensit Mariæ salutationem, & gestijt (Ut audiuit salutationem Mariæ Elisabeth, exultauit infans in utero eius: & repleta est Spiritu S. Elisabeth, & exclamauit voce magna, & dixit: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui.)

Virgo in canticum prorumpit.

Secundo, Beata Virgo in hoc canticum prælatitia prorupit (Magnificat anima mea Dominum, &c.)

Quandiu apud Elisabeth mansit.

Tertio (mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus, & reuersa est in domum suam.)

De Christi Natiuitate.

Luc. 2.

E Nazareth Bethlehem proficiscitur

Primo, Beata Maria cum Ioseph sponso suo è Nazareth proficiscitur Bethlehem (Ascendit autem, & Ioseph à Galilæa, &c. In Bethlehem, &c. ut profiteretur cum Maria desponsata sibi vxore prægnante.)

Filium parit.

Secundo (Peperit filium suum primogenitum & pannis eum inuoluit, & reclinauit eum in præsepio)

Angeli lætantur.

Tertio, eo tempore (Facta est cum Angelo multitudo militiæ cœlestis, laudantium Deum, & di-

& dicentium, Gloria in altissimis Deo, &c.

De Pastoribus. Luc. 2.

Primo, Pastoribus reuelatur Christi natiuitas per Angelum (Euangelizo vobis gaudium magnum, &c. Quia natus est vobis hodie Saluator, &c.) Nuntiatur pastoribus.

Secundo, pastores properant in Bethlehem (Et venerunt festinantes: & inuenerunt Mariam, & Ioseph, & Infantem positum in præsepio.) Pastorum adoratio.

Tertio (& reuersi sunt Pastores glorificantes & laudantes Deum, &c.) Pastores Deum glorificant.

De Circuncisione. Ibidem.

Primo, Circuncisus est Puer. Circunciditur.

Secundo (Vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur.) Vocatur Iesus.

Tertio, redditus est Matri suæ Puer, quæ illi compatiiebatur de sanguinis visa effusione. Redditur puer Matri.

De tribus Magis regibus. Matth. 2.

Primo tres Magi reges ad puerum Iesum adorandum venerunt, stella duce, ita attestantes: (Vidimus enim stellam eius in Oriente & venimus adorare eum.) Magorum aduentus.

Secundo (Procidentes adorauerunt eum, &

apertis thesauris suis, obtulerunt ei munera aurum, thus, & myrrham.)

Per aliam
viam reuer-
tuntur.

Tertio (Responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuerfi sunt in regionem suam.)

*De Purificatione B. Virginis, & pueri Iesu
præsentatione. Luc. 2.*

Iesu pueri
præsentatio.

PRimo detulerunt puerum in Templum, vt præsentarent eum Deo, tanquam primogenitum, offerentes pro eo consuetum munus (Par turturum, aut duos pullos columbarum.)

Simeonis
præphetia.

Secundo, Simeon veniens eadē hora in Templum (Accepit eum in vlnas suas, & benedixit Deum & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine, &c.)

Annæ præ-
phetia.

Tertio, Anna (Superueniens confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israel.)

De fuga in Aegyptum. Matth. 2.

Innocentium
occisio.

PRimo, volens Herodes puerulum Iesum interficere, occidi fecit Innocentes, præmonito Ioseph per Angelum, vt in Ægyptum profugeret (Surge & accipe puerum, & Matrem eius, & fuge in Ægyptum.)

Iesu fuga in
Ægyptum.

Secundo, iter corripuit Ioseph Ægyptum ver-
sus

fus (Qui confurgens, nocte, &c. secessit in Ægyptum.)

Tertio (& erat ibi, vsque ad obitum Herodis.) Quandiū ibi fuit.

De reditu ab Ægypto. Matth. 2.

Primo, admonetur Ioseph ab Angelo, vt in Ab Ægypto reuertitur.
 terram Israel reuertatur (Surge, & accipe Puerum & Matrem eius, & vade in terram Israel.)

Secundo (Qui confurgens, &c. venit in terram Israel.) Eius iter.

Tertio, eo quod regnabat Archelaus filius Archelai tēpore.
 Herodis in Iudæa, recessit in Nazareth.

De vita Domini ab anno ætatis sue duodecimo vsque ad trigesimum. Luc. 2.

Primo, quomodo subditus erat, & obediens Christi obedientia.
 parentibus.

Secundo (Proficiebat sapientia, & ætate, & Eius profectus.
 gratia, &c.)

Tertio, videtur fabrilem artem exercuisse, Artem fabri lē exercuit.
 cum dicat sanctus Marcus cap. 6. (Nonne hic est faber?)

*De Ascensu in Templum anno duodecimo.**Luc. 2.*Hierosol.
proficiscitur.Remansit in
scijs parent.Post triduum
in Templo
reperitus.**P**Rimo, natus Iesus annos duodecim, e Nazareth profectus est Hierosolymam.

Secundo, remansit illic nescijs parentibus.

Tertio, post triduum inuenerunt eum in templo, sedentem inter Doctores: & ipse illis causam moræ percontantibus respondit (Nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse?)

*De Baptismo eius. Matth. 3.*Ad Iordan.
proficiscitur.A Io. bapti-
zatur.Spiritus san-
cti descen-
sus.**P**Rimo, Matri valedicens, e Nazareth ad Iordanis flumen se contulit, vbi tunc Ioannes baptizabat.

Secundo, baptizatus est à Ioanne, excusante se primum de indignitate, sed compulso his verbis: (Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam.)

Tertio, descendit Spiritus sanctus super eum, & vox de cælo sic attestans (Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.)

*De tentatione Christi. Luc. 4. & Matth. 4.*Secedit in
desertum.**P**Rimo, post baptismum secessit in desertum Christus, & ibi per dies quadraginta & totidem noctes ieiunauit.

Se-

Secundo, ter ab inimico tentatus est (Accedens tentator dixit ei, Si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. Mitte te deorsum. Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris me.) Ter tenta-
tur.

Tertio, (Angeli accesserunt, & ministrabant ei.) Angelorum
minister.

De Apostolorum vocatione.

Primo, videntur sancti Petrus, & Andreas, Qui ter vo-
cati ad Apo-
stol. fuisse ter vocati. Primum ad solam quandam Christi notitiam, Ioan. 1. Deinde ad sequelam solum temporaneam, cum animo reuertendi ad piscationem, Luc. 5. Vltimo, ad perpetuam sequelam. Matth. 4. & Marc. 1.

Secundo, vocauit filios Zebedæi, Matth. 4. Qui nam po-
stea. Et Philippum, Ioan. 1. Et Matthæum, Matth. 9.

Tertio, vocati sunt reliqui, licet de quorundam vocatione, & de ordine vocationum, expresse mentio non fiat in Euangelio. Demum re-
liqui.

Tria hic expendenda sunt. Primum, quo- 3. Expenden-
da hic. modo erant Apostoli abiectæ conditionis.

Secundo, ad quantam fuerint dignitatem, & quam suauiter vocati.

Tertio, quibus gratiæ donis, supra omnes veteris testamenti patres, nouique Sanctos euecti sint.

*De primo Christi miraculo facto in nuptijs .**Ioan. 2.*Inuitatus ad
nuptias .De vini de-
fectu mone-
tur à Matre.Vini mira-
culam .**P**rimo , Inuitatus fuit Christus cum Disci-
pulis suis ad nuptias .Secundo, deficere vinum Mater commonuit.
(Vinum non habent) Et ministris dixit (Quod-
cunque dixerit vobis , facite .)Tertio , aquam in vinum Dominus conuertit
(Et manifestauit gloriam suam , & crediderunt
in eum Discipuli eius .)*De fugatis è Templo negotiatoribus prima vice.**Ioan. 2.*Vendentes
eijciuntur .Mense euer-
tantur .Columbz
auferruntur .**P**rimo , eiecit de Templo vendentes illic &
ementes , facto ex funiculis flagello .Secundo (Nummulariorum effudit æs , & men-
sas subuertit .)Tertio , vendentibus columbas mansuete in-
quit : (Auferte ista hinc , & nolite facere domum
Patris mei , domum negotiationis .)*De sermone Christi , habito in monte .**Matth. 5.*Serm. octo
Beatitud.**P**rimo , ad dilectos suos discipulos , octo Chri-
stus beatitudinis genera exposuit . Beati pau-
peres spiritu : Mites : Qui lugent : Qui esuriunt ,
& sitiunt iustitiam : Misericordes : Mundo cor-
de :

de : Pacifici : Qui persecutionem patiuntur .

Secundo , eos exhortatur , vt acceptis donis seu talentis , vtantur recte (Sic luceat lux vestra coram hominibus , vt videant opera vestra bona & glorificent Patrem vestrum , qui in cœlis est .)

Serm. de talentorum
vfu.

Tertio , ostendit non soluere se legem , sed implere , explicatis præceptis de vitando homicidio , furto , fornicatione , periurio . Et de diligendis quoque inimicis (Ego autem dico vobis , diligite inimicos vestros . Benefacite ijs , qui oderunt vos .)

Ser. de præceptis.

De sedata Maris tempestate.

Matth. 8.

Primo , dormiente Christo coorta est in mari vehemens tempestas .

Oritur tempestas .

Secundo , excitarunt à somno eum territi Discipuli , quos de fidei leuitate arguit (Quid timidi estis modicæ fidei ?)

De fidei leuitate arguuntur Discip.

Tertio , ventis & mari præcepit , vt conquiescerent , & facta est statim tranquillitas : vnde obstupentes homines dicebant (Qualis est hic , quia venti & mare obediunt ei ?)

Fit eius imperio maris tranquillitas .

De ambulatione super aquas .

Matth. 14.

Primo , cum in monte adhuc esset Christus , Discipulis in nauiculam abire iussis , &

G 4 (Dimis-

(Dimissa turba, ascendit in montē solus orare.)

Phantasma
noctu puta-
tur .

Secundo, cum agitaretur noctu nauicula eo ipse venit, ambulans super aquas, vnde perterriti discipuli, phantasma esse iudicabant.

Petrus mer-
gi cœpit.

Tertio, postquam dixerat ad eos (Ego sum, nolite timere) sanctus Petrus accedendi petijt facultatem; & gradiendo super aquas, ob subortum metum mergi cœpit, quem increpans Dominus de modica fide, nauiculam intrauit, & cessauit ventus.

De Missis ad Prædicandum Apostolis.

Matth. 10.

Dat pote-
stat. dæm.
eijciendi.

PRimo, Discipulis Iesu conuocatis, dedit potestatem eijciendi dæmonia ex hominibus, & omne morborum genus sanandi.

Prudentiam,
& patientiã
docet.

Secundo, prudentiam eos docuit, & patientiam (Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ.)

Profectionis
modus.

Tertio, profectionis exponit modum (Gratis accepistis, gratis date, nolite possidere aurum neque argentum) Ad hæc materiam prædicationis expressit (Euntes autem prædicate, dicentes : Quia appropinquauit regnum Cœlorum.)

De Conuersione Magdalene.

Luc. 7.

Magdal. ac-
cessio ad Ie-
sum.

PRimo, Christo accumbente mensæ in Phari-
sæi domo, ingressa est mulier, quæ fuerat

in

in ciuitate peccatrix (siue * Maria Magdalena, * b b
soror Marthæ fuerit , siue alia) deferens alaba-
strinum vas , vnguento plenum .

Secundo , stans retro cœpit pedes eius rigare Vngit, & ab-
lachrymis, & capillis suis abstergere , deoscula- steigit .
ri, & vngere .

Tertio, criminatam eam à Phariseo defendit Defenditur
Christus , & ad ipsum ait (Remittuntur ei pec- à Christo .
cata multa , quoniam dilexit multum) Et ad
ipsam deinceps (Fides tua te saluam fecit , va-
de in pace .)

De quinque millium hominum refectiōe .

Matth. 14.

Primo, rogabant IESVM Discipuli, vt di-
mitteret astantes turbas .

Secundo, ipse afferri iussit, quos habebant Fractio pa-
panes : eosque præmissa benedictione frangens, nis .
Discipulis porrexit, turbis hominum discumbe-
re iussis, apponendos .

Tertio, comederunt, & saturati sunt , & su- Turba satu-
perauerunt cophini . xij. rata .

De Transfiguratione Christi .

Matth. 17.

Primo, assumptis IESVS charissimis tri- Transfigu-
bus Discipulis, Petro, Ioanne, & Iacobo, ratio IESV
(Transfiguratus est ante eos , resplenduit facies Christi .
eius sicut Sol, vestimenta autem eius facta sunt
alba , sicut nix .)

Coram Moyse, & Helia.

Patris vox è caelo delapsa.

Secundo, loquebatur cum Moyse & Helia. Tertio rogante Petro, vt fierent ibi tria tabernacula, insonuit vox de caelo (Hic est filius meus dilectus, &c. ipsum audite) Vnde consternati Discipuli, proni collapsi sunt, quos tangendo Christus, dixit (Surgite, & nolite timere, &c. nemini dixeritis visionem, donec filius hominis à mortuis resurgat.)

De Lazari suscitatione. Ioan. vii.

Biduum expectat.

Primo, audito Christus nuntio de Lazari aegrotatione, per biduum subsistit, vt euidentiùs foret miraculum.

Sororum fides.

Secundo, antequam suscitet mortuum, vtriusque sororis fidem exstimulat (Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet.)

Lazari suscitatio.

Tertio, collachrymatus, ac precatus prius, suscitauit illum: fuit autem, quo vsus est, suscitandi modus, per mandatum (Lazare veni foras.)

De caena apud Bethaniam. Matth. 26.

Caena apud Simon.

Primo, caenabat Christus in domo Simonis leprosi, & pariter Lazarus.

Vnguenti effusio.

Secundo, effudit Maria vnguentum super caput eius.

Iudæ obmurmuratio.

Tertio, obmurmurat Iudas (Vt quid perditio hæc?) Denuo vero excusat Christus Magdalenam (Quid molesti estis huic mulieri? opus enim bonum operata est in me.)

De

De Die Palmarum. Matth. 21.

Primo, præcepit Dominus adduci asinam, & pullum (Soluite & adducite mihi, & si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia dominus his opus habet, & confestim dimittet eos.)

Asinæ, & pulli adductio.

Secundo, asinam conscendit Apostolorum, vestibibus instratam.

Asinam conscendit.

Tertio, Excepturus eum populus, cum veniret obviam, vestimentis suis, & ramis arborum sterneret viam & canebat (Osanna filio David, benedictus qui venit in nomine domini, Osanna in altissimis.)

Populi occursum venienti Iesu.

De Prædicatione in Templo. Luc. 19.

Primo, docebat quotidie in Templo.

Docet in Templo.

Secundo, finita prædicatione in Bethaniam redibat, nemine apud Hierosolymam ipsum excipiente.

Redit in Bethaniam.

De cœna ultima. Matth. 26. & Ioan. 13.

Primo, comedit cum Discipulis paschalem agnum, eosque de imminente sua morte præmonuit (Amen dico vobis, quia vnus vestrum me traditurus est.)

Agnus paschalis.

Secundo, lauit eorum, Iudæ quoque ipsius pedes, incipiens à Petro, qui ad maiestatem Christi, & indignitatem suam respiciens, sese

Pedum lotio.

oppo-

opponerebat (Domine tu mihi lauas pedes?) Ignarus scilicet præberi à Domino exemplum humilitatis, ita postea declarante (Exemplum enim dedi vobis, vt, quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.)

Eucharist.
institutio.

Tertio, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum instituit, in signum summæ dilectionis, his verbis vtens (Accipite & comedite, &c.) Expleta autem cœna, Iudas ad vendendum illum egressus est.

De Mysterijs post cœnam & in horto gestis.
Matth. 26. & Marc. 14.

Ad Oliueti
montem per-
git cum suis.

PRimo, peracta cœna, & hymno dicto, profectus est Christus ad Oliueti montem cum Discipulis suis vndecim, metu plenis : & octo remanere iussit Gethsemani (Sedete hic, donec vadam illuc, & orem.)

Ter orat.

Secundo, ductis secum tribus, Petro, Iacobo, Ioanne, orauit ter dicens, (Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste, veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu.) Et in agonia existens prolixius orabat.

Sanguinem
sudat.

Tertio, cum eo timoris redigi se passus fuisset, vt diceret (Tristis est anima mea vsque ad mortem) etiam sanguinem sudauit copiosum teste Luca (Factus est sudor eius sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram) Vnde conijcere licet, vestimenta eius iam tum fuisse madefacta cruore.

*De Comprehenſione Chriſti, & traductione
ad Annæ domum, Matth. 26. Luc. 22.
Marc. 14. & Ioan. 18.*

Primo, permisit se Dominus osculo à Iuda tradi, & quasi latronem comprehendi (Tanquam ad latronem existis cum gladijs ac fustibus comprehendere me? Quotidie apud vos sedebam docens in Templo, & non me tenuistis.) Ipsoque interrogante (Quem quæritis?) corruerunt in terram inimici omnes.

Osculum
Iudæ.

Secundo, seruum Pontificis percutienti Petro ait (Mitte gladium tuum in vaginam) & sanauit seruum.

Serui auriculæ abscis-
sio.

Tertio, captus, & à Discipulis relictus, ad Annæ domum pertrahitur, vbi à Petro paulo post secuto, semel negatus est: & alapam accepit à ministro quodam obijciente (Sic respondes Pontifici?)

Christus ca-
pitur & de-
seritur.

De Gestis postea in domo Caiphæ. Matth. 26.

Primo, adducitur ligatus Christus ab Anna in domum Caiphæ, vbi Petrus rursus eum bis negauit, atque respiciente ipsum Domino, (Egressus foras fleuit amare.)

Ab anna ad
Caiphā du-
ctus à Petro
negatur.

Secundo, permansit ligatus tota illa nocte.

Noctē ma-
net ligatus.

Tertio, circumstantes eum satellites illudebant, vexabant, & velata facie colaphis cędebāt, inter-

Illudatur, &
vexatur à sa-
cellitibus.

interrogantes (Prophetiza nobis Christe, quis est qui te percussit?) ac modis alijs blasphemabant.

De Christi Apud Pilatum accusatione, Matth. 26. Luc. 23. Marc. 15. & Ioan. 18.

Coram Pilato accusatur.

Primo, traducitur deinceps ad Pilatum Christus, & coram eo à Iudæis calumniose accusatur (Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dari Cæsari.)

Causam non inuenit.

Secundo, eo semel atque iterum examinato retulit Pilatus (Ego nullam inuenio in eo causam.)

Barabbæ postponitur.

Tertio, Barabbæ latronis, quam Christi Iesu liberationem, malle se Iudæi proclamauerunt (Non hunc, sed Barabbam.)

De transmissio Christo ad Herodem. Ibidem. Luc. 23.

Ad Herodē mittitur.

Primo, transmisit Pilatus Christum ad Herodem, æstimans quod esset Galilæus.

Herodī non respondit.

Secundo, Herodi poscenti curiosa, nihil penitus respondit, licet à Iudæis valide accusaretur.

Alba veste spernitur.

Tertio, ab Herode cum suo exercitu spreus fuit, atque veste alba indutus.

De Reuersione ab Herode ad Pilatum. Mat. 27.

Luc. 23. Marc. 15. & Ioan. 19.

Primo, Christum remisit ad Pilatum Herodes, & ambo ea ipsa die cum prius inimici essent, sibi inuicem reconciliati sunt. Remittitur ad Pilatum.

Secundo, Iesum flagellis cædi iussit Pilatus: milites eundem spinis coronarunt, atque purpura induerunt, deinde irridentes dicebant (Aue Rex Iudæorum) Et colaphos simul impingebant. Flagellatur, spinis, & purpura illuditur.

Tertio (Exiuit ergo Iesus portans coronam spineam & purpureum vestimentum) & Pilatus dicit illis (Ecce homo:) Pontifices vero conclamabant (Crucifige, Crucifige eum.)

De Condemnatione & Crucifixione Iesu Christi. Ioan. 19.

Primo, sedens pro tribunali Pilatus Christum iudicauit, & tradidit crucifigendum, postquam negantes eum Iudæi suum Regem esse, dixerunt (Non habemus Regem, nisi Cæsarem.) Morti damnatur.

Secundo, baiulauit Christus crucem suam, donec ob virium defectum, Simon quidam Cyrenæus illam post eum ferre compulsus est. Crucem baiulat.

Tertio, inter duos latrones crucifixus fuit ascripto titulo (Iesus Nazarenus Rex Iudæorū.) Inter latrones crucifigitur.

De Mysterijs in Cruce factis. Matth. 27.

Luc. 23. & Ioan. 19.

In cruce bla-
sphematur.

Septē Chri-
sti verba.

Natu. Chri-
sto morienti
compatitur.

Primo, blasphemias pertulit in cruce (Vah qui destruis Templum Dei, &c. Descende de Cruce.) Et diuisa sunt vestimenta eius.

Secundo, effatus est Dominus in Cruce verba septem, Orans videlicet pro crucifigentibus: Latroni parcens: Matrem & Ioannem, sibi mutuo commendans: Exclamans (Sitio) quando aceto eum potauerunt: & deinde se à Patre dicens derelictum, postea (Consummatum est) Ac postremo (Pater in manus tuas commendo spiritum meum.)

Tertio, sol obscuratus est, ipso expirante, & petra scissæ sunt, aperta quoque monumenta, & velum Templi à summo ad infimam vsque partem scissum, & latus lancea cõfossus aquam & sanguinem effudit.

De Mysterio sepulturae. Ibidem.

De cruce de-
ponitur.

Sepelitur.

Custodia se-
pule.

Primo, de Cruce sublatus est mortuus Dominus per Ioseph, atque Nicodemum, in conspectu ipso Matris afflictissimæ.

Secundo, delatum est ad sepulchrum corpus vnctum & inclusum.

Tertio, adhibiti sunt inibi custodes.

De Christi Resurrectione & apparitione prima.

Primum, apparuit Dominus Matri suæ, Matri appa-
ret.
postquam resurrexit, cum dicat Scriptura, quòd apparuit multis. Licet enim nominatim illam non exprimat, id nobis tamen relinquit pro certo, tanquam intellectum habentibus: ne alioqui iure audiamus illud: Adhuc & vos sine intellectu estis?

De secunda apparitione. Marc. 16.

Primo, summo mane ad monumentum profectæ sunt Maria Magdalena, Iacobi, & Salome inter se dicentes (Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?) Mulieres ad
monumen-
tum.

Secundo, viderunt lapidem reuolutum, & Angeli dictum audierunt (Iesum quæritis Nazarenum Crucifixum. Surrexit, non est hic.) Angeli re-
sponsum.

Tertio, apparuit Mariæ Magdalena, quæ alijs digressis, iuxta sepulcrum restiterat. Magd. appa-
ruit.

De apparitione tertia. Matth. vlt.

Primo, redibant à monumento mulieres cum timore simul & gaudio ingenti, vt narrarent Discipulis, quicquid de Domini Resurrectione intellexerant. Mulierū re-
ditus ex mo-
numento.

Secundo, apparens eis in via Christus, ait

H (Aucte

(Auete) Et illæ accedentes, ac prostratæ ad pedes eius, ipsum adorarunt.

Eas affatur .

Tertio, affatus est illas Dominus (Nolite timere . Ite nuntiate fratribus meis , vt eant in Galilæam , ibi me videbunt .)

De apparitione quarta . Luc. ult.

Petrus currit ad monumentum .

Videt linteamina .

Petro apparet Christus .

Primo , audita Petrus ex mulieribus Christi Resurrectione , cucurrit ad monumentum .

Secundo, introgressus, sola vidit linteamina , quibus fuerat inuolutum corpus .

Tertio, cogitanti super his Petro Christus se ostendit, vnde dicebant Apostoli (Surrexit Dominus vere, & apparuit Simoni .)

De apparitione quinta : Ibid.

Euntibus in Emaus apparet .

Incredulitas redarguitur .

Primo, duobus Discipulis deinceps apparuit cum irent in Emaus , & de ipso colloquerentur .

Secundo, redarguit eorum incredulitatem , & mysteria Passionis, atque Resurrectionis ipsis exposuit (O stulti & tardi corde ad credendum in omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ . Non ne hæc oportuit pati Christum , & ita intrare in gloriam suam ?)

Rogatus cū eis mansit .

Tertio, rogatus, cum eis mansit, fractoque ipsis pane disparuit, qui subito in Hierusalem reuersi nunciauerunt Apostolis, quomodo vidissent eum, & in fractione panis agnouissent .

De

De apparitione sexta. Ioan. 20.

Primo, Discipuli omnes præter Thomam, Discip. congregati.
domi congregati erant propter Iudæorum gregati.
metum.

Secundo, ingressus ianuis clausis Christus Ianuis clausis ingredi-
(Stetit in medio, & dixit eis, pax vobis.) tur.

Tertio, Spiritum sanctum eis dedit, & ait; Dat eis spi-
(Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseri- ritum sanctū
tis peccata, remittuntur eis, &c.)

De Apparitione septima. Ibidem.

Primo, S. Thomas, cum apparitioni prædi- Thom. incre-
ctæ non interfuisset, protestatus erat (Nisi dulitas.
videro, &c. non credam.)

Secundo, post dies octo, iterum clausis ianuis Apparet ei-
obtulit se videndum Christus, & Thomæ dixit, dem Chri-
(Infer digitum tuum huc, & vide, &c. & noli ef- stus.
se incredulus, sed fidelis.)

Tertio, exclamavit Thomas (Dominus meus Tho. exclamatio.
& Deus meus.) Cui subintulit Christus (Beati
qui non viderunt, & crediderunt.)

De apparitione octava. Ioan. vlt.

Primo, palam se denuo fecit Christus piscan Septem Di-
tibus septem Discipulis, qui, cum tota nocte scipulis ap-
nil cepissent, iactum ad mandatum eius rete, paret.

(Iam non valebant illud trahere præ multitudi-
ne piscium.)

Christus à
Discipulis
agnosc.

Secundo, per id miraculum, agnoscens eum
Ioannes, ait Petro (Dominus est) qui confestim
desiliens in mare, ad Christum accessit.

Suas oues
commendat.

Tertio, dedit eis, vt comederent panem &
piscem. Postea Petro an se diligeret, ter inter-
rogato, suum ouile commendauit (Pasce oues
meas.)

De apparitione nona. Marc. ult.

Ad Thabor
Montem.

Primo, ex Domini mandato abeunt Disci-
puli ad montem Thabor.

Eis apparet.

Secundo, ijs apparens ille inquit: (Data est
mihi omnis potestas in cælo, & in terra.)

Mittit ad
prædicand.

Tertio, mittens eos ad prædicandum per vni-
uersum orbem, sic mandauit: (Euntes ergo do-
cete omnes gentes, baptizantes eos in nomine
Patris, & Filij, & Spiritus sancti.)

De apparitione decima. 1. Cor. 15.

Apparet
plusquam
quingentis.

Deinde visus est plusquam quingentis fratri-
bus simul.)

De apparitione undecima. Ibid.

A Pparuit deinde Iacobo.

De apparitione duodecima, 1. Cor. 15.

A Pparuisse Christum etiam Iosepho ab Arimathia, legitur in hagiographis quibusdam, & verisimile est, atque meditatu pium.

Apparuisse Iosepho ab Arimathia legitur.

De apparitione decima tertia. 1. Corinth. 15.

A Pparuit & beato Paulo post Ascensionem. (Nouissime autem omnium tanquam abortiuo visus est & mihi) inquit ipse. Apparuit etiam Patribus in limbo, quo ad animam, & postquam inde educti sunt.

Apparuit & Paulo.

Denique, resumpto corpore, apparebat passim Discipulis, & cum eis crebro versabatur.

Passim Discipulis apparebat.

De Ascensione Christi. Act. 1.

P Rimo, postquam iam per dies quadraginta multoties se Christus Discipulis suis viuum exhibuisset (in multis argumentis, &c. loquens eis de regno Dei) misit eos Hierosolymam, vt promissum sibi Spiritum sanctum illic expectarent.

Post dies quadraginta mittit Hierosol.

Secundo, eduxit eos ad Oliueti montem.

Educit ad montē Oliueti.

(Et videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum.)

Eisdem suspicientibus in cœlum. Angeli apparent.

Tertio, iisdem in cœlum suspicientibus dictum est per duos illos viros in vestibus albis assistentes, quos Angelos fuisse credimus :

(Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cœlum? Hic Iesus, qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.)

* *
*

R E G V L A E A L I Q V O T, A D
motus animæ, quos diuersi excitant spiritus,
discernendos, vt boni solum admittantur,
& pellantur mali.

Quertendum est, quod potissimum conueniunt Exercitijs primæ hebdomadæ. Conueniunt præcipue 1. hebdom.

Prima regula est, Quod illis, qui facile peccant lethaliter, & peccatum peccato addunt, De his qui facile peccant mortaliter.

re solet inimicus noster illecebras carnis, & sensuum delectationes obijcere, vt eos teneat peccatis plenos, ac semper cumulum adaugeat. Spiritus vero bonus, è contrario, conscientiam illorum pungit assidue, & per synderesis, rationisque officium è peccando deterret.

Secunda, Quod alijs hominibus, qui se à vitijs, & peccatis purgandos curam sollicite, & in obsequij diuini studio magis ac magis in dies promouent; immittit spiritus malignus molestias, scrupulos, tristitias, rationes falsas, & alias id genus perturbationes, quibus profectum illum impediat. Spiritui autem bono, ex opposito, proprium, consuetumque est recte agentibus, animum ac vires addere, consolari, deuotionis lachrymas ciere, illustrare mentem, & tranquillitatem dare, sublatis obstaculis omnibus, vt expeditius, alacriusque per opera bona semper ultra tendant. De his qui se à peccat. abstinent.

H 4 Tertia,

*Spiritualis
consolatio
quando di-
gnoscitur .*

Tertia, quod spiritualis proprie consolatio tunc esse noscitur, quando per internam quandam motionem exardescit anima in amorem Creatoris sui, nec iam creaturam vllam, nisi propter ipsum potest diligere. Quando etiam lachrymæ funduntur, amorem illum prouocantes, siue ex dolore de peccatis profluant, siue ex meditatione Passionis Christi, siue alia ex causa qualibet, in Dei cultum, & honorem recte ordinata. Postremo, consolatio quoque dici potest, fidei, spei, & charitatis quodlibet augmentum. Item lætitia omnis, quæ animam ad cœlestium rerum meditationem, ad studium salutis, ad quietem, & pacem cum Domino habendam, solet incitare.

*Quando spi-
ritualis deso-
lacio .*

Quarta, Quod spiritualis, è contra desolatio vocari debet, quæuis animæ obtenebratio, conturbatio, instigatio ad res infimas, seu terrenas : omnis denique inquietudo, & agitatio, siue tētatio trahens in diffidentiam de salute ; & spem, charitatemque expellens. Vnde se anima tristari, tepescere ac torpere sentit, & de ipsius Dei Creatoris sui clementia, prope desperare. Sicut enim consolationi opponitur desolatio, ita etiam quæ ab vtraque oriuntur cogitationes, sunt inter se prorsus oppositæ.

*Tempore
desolationis
nihil delibe-
randum .*

Quinta, quod tempore desolationis nihil deliberandum, aut innouandum est circa propositum animi, aut vitæ statum, sed in eis perseuerandum, quæ fuerant prius constituta,

puta

puta præcedente die, vel hora consolationis. * * cc

Quemadmodum enim, dum fruitur quis consolatione illa, quam diximus, non proprio suo, sed boni spiritus instinctu regitur: ita, obuersante sibi desolatione, agitur à malo spiritu, cuius instigatione nihil vnquam recte conficitur.

Sexta, Quod tametsi desolatione affectus homo, priora sua consilia minime debet immutare; expediet tamen prouideri, & augeri ea, quæ contra desolationis impulsum tendunt: qualia sunt, insistere orationi, cum discussione sui, ac pœnitentiæ aliquid assumere.

Remedia
contra desolationem.

Septima, Quod quamdiu premimur desolatione, cogitandum est, nos interim relinquere à Domino nobis ipsis, probationis causa, vt per naturales quoq. vires, insultibus inimici nostri obsistamus. Id quod possumus haud dubie, * as. * dd
sistente nobis iugiter præsidio diuino, licet tunc nequaquam sentiatur, eo quod feruorem pristinum charitatis Dominus subtraxerit, relicta nihilominus gratia, quæ ad bene operandum, & ad consequendam salutem, satis esse queat.

Quid cogitandum tempore desolationis.

Octava, Quod hominem tentatione pulsatum, mire iuuat patientiæ seruandæ studium, vt quæ vexationibus huiusmodi proprie opponitur, & è diametro resistit. Accersenda etiam spes est, & cogitatio ad futuræ breui consolationis: si præsertim per sanctos conatus in sexta regula signatos, desolationis impetus frangatur.

Iuuat max. patientia.

Nona,

Tres defo-
lationis cau-
sæ .

Nona, Quod causæ defolationis tres sunt præcipuæ . Prima, quia propter nostram in spiritualibus studijs, seu Exercitijs tepiditatem, atque acediam, consolatione diuina merito priuamur . Secunda, vt probemur quinam sumus, & quomodo in Dei seruitium, & honorem, absque præsentem quodam consolationum, donorumque spiritualium stipendio nosmet impendimus . Tertia, vt certi plane simus nostrarum virium non esse, vel acquirere, vel retinere feruorem deuotionis, vehementiam amoris, abundantiam lachrymarum, aut aliam quamlibet internam consolationem: sed omnia hæc gratuita esse Dei dona. quæ si vendicemus nobis vt propria, superbix & vanæ gloriæ crimen, non sine salutis graui periculo, incursumus .

Tempore
consolationis
quid prospici-
en.

Decima, quod fruenti homini consolatione, prospiciendum est, quo se pacto gerere poterit, defolatione deinceps occurrente: vt iam inde acrimoniam, & robur animi mature comparet, ad impetum eius reprimendum .

Consolatione
affluente
se deprim.

Vndecima, vt ille idem, affluente consolatione seipsum deprimat, ac vilifaciat quantum potest, reputando secum, quam imbellis, quamque ignauus esse apparebit, defolatione impugnante, nisi per gratiæ & consolationis diuinæ opem cito subleuetur . Contra vero ille, quem defolatio molestat, aestimare debet cum Dei gratia, se posse plurimum, facileque aduersarios suos omnes deuicturum esse, dummodo in

Dei

Dei virtute collocet spem suam, & animum suum corroboret.

Dodecima, Quod hostis noster, naturam & morem muliebrem refert, quoad imbecillitatem virium, & animi pernicitiam. Nam sicut fœmina cum viro rixans, si hunc conspexerit, erecto & constanti vultu sibi obsistere, abijcit illico animum, ac terga vertit: sin vero timidum, fugacemque esse animaduertit, in extremam surgit audaciam, & in illum ferociter inuadit. Itidem consuevit dæmon animo & robore plane destitui, quoties spirituales athletas corde imperterrito, ac fronte ardua tentationibus videt reluctari. Sin autem trepidet, ad primos impetus sustinendos, & quasi animum despondeat, nulla est bestia super terram inimico illo tunc efferatior, acrior & pertinacior in hominem, vt cum perniciose nostra, malignæ obstinatæque mentis suæ desiderium adimpleat.

Quomodo cum hoste nostro confliendum.

Decima tertia, Quod idem inimicus noster morem insequitur nequissimi cuiuspiam amatoris, qui puellam honestorum parentum filiam, vel vxorem viri alicuius probi volens seducere, summopere procurat, vt verba, & consilia sua occulta sint: nilque reformidat magis ac ægre fert, quam si puella patri suo, vel vxor marito illa patefaciat, cum sciat hoc pacto devotis, & conatibus suis actum esse. Ad eundem modum obnixe satagit diabolus, vt anima quæ circumuenire cupit, ac perdere, fraudulentas suas

Exemplum nequæ amatoris in dæmone.

suas suggestiones teneat secretas. Indignatur vero maxime, & grauiissime cruciatur, si cui vel confessionem audienti, vel spirituali homini molimina sua detegantur, à quibus ita excidere se funditus intelligit.

Exemplum
belli ducis in
dæmon.

Decima quarta, Quod solet etiam aduersarius imitari aliquem belli ducem, qui obsessam arcem expugnare, atque depredari cupiens, explorata prius natura, & munitione loci, debiliorem partem aggreditur. Sic nimirum & ille circuit animã, & callide inquirit, quarumnam virtutum præsidijs, moralium scilicet, aut theologicarum, ipsa vel munita, vel destituta sit: eaque potissimum parte machinis omnibus admotis irruit, ac subuertere nos sperat, quam in nobis minus ceteris firmatam, custoditamque esse præuiderit.

REGVLAE ALIAE VTILES AD
pleniorum spirituum discretionem, & secundae hebdomadae potissimum convenientes.

Prima est, Quod proprium est Dei, & Angeli cuiusque boni, veram infundere spiritualem laetitiam animae, quam mouent, sublata tristitia, & perturbatione omni, quam ingessit dæmon: cum hic è contrario, sophisticis argumentis quibusdam, veri speciem præferentibus, laetitiam illam in anima repertam, oppugnare soleat.

Vera spiritualis laetitia à quo.

Secunda, Solius est Dei, consolari animam, nulla præcedente consolationis causa, cum sit hoc proprium Creatoris, suam ingredi creaturam, & illam in amorem sui totam conuere, trahere, & mutare. Causam vero præcedere nullam tunc dicimus, quando nec sensibus, nec intellectui, neque voluntati nostræ quicquam obiectum est, quod eiusmodi consolationem causare ex se possit.

Animæ consolatio solius Dei est propria.

Tertia, Quoties præcessit consolationis causa, auctor eius potest existere tam malus Angelus, quam bonus, sed ad fines tendunt contrarios: bonus quidem, vt anima in boni cognitione, & operatione magis proficiat, malus autem, vt male agat illa, & pereat.

Quando præcessit consolationis causa, quis auctor.

Quarta, Id moris est spiritui maligno, vt in lucis Angelum transfigurans sese, cognitis

Mos dæmonis qualis.

gnitis pijs animæ votis, primum obsecundet, mox inde ad peruersa sua desideria illam alliciat. Simulat etenim ab initio bonas sanctasque hominis cogitationes sequi, & fouere; at deinde in occultas fallaciarum suarum pedicas paulatim tractum illaqueat.

Sedulo cogitationes excutiendæ.

Quinta, Sedulo & accurate excutiendæ sunt cogitationes nostræ, circa principium, medium & finem suum. quæ tria si recte se habeant, Angeli boni argumentum est, cogitationes illas suggerentis: sin autem per discursum mentis, aliquid offertur, vel sequitur, quod ex se malum sit, vel auocet à bono, vel ad minus bonum impellat, quam anima prius quærendo sequi decreuisset; vel animam ipsam defatiget, angat, ac perturbet, sublata quæ prius aderat, quiete, pace, & tranquillitate; euident tunc erit indicium, auctorem esse cognitionis eiusmodi, spiritum malignum, vt pote vtilitati nostræ semper aduersantem.

Quando deprehenditur hostis, quid facien.

Sexta, Quoties contingit, in aliqua suggestione deprehendi hostem ex cauda sua serpentina, id est, sine malo, quem semper nobis insinuare studet; tunc plurimum iuuat, reuoluere discursum totum, & notare, quid ab initio prætexuerit bonæ cogitationis, & quomodo præcedentem spiritualis gustus suauitatem, animi serenitatem sensim amouere, ac venenum suum infundere tentarit, vt per huiusmodi experimentum cognita illius fraudes, facilius

cilius deinceps caueantur .

Septima, eorum, qui promouent in bono salutis, animis se insinuat vterque spiritus diuerso modo : bonus quidem leniter, placide, ac suaviter, sicut aquæ stilla in spongiam illabens ; malus vero duriter, implacide, & violenter, cum strepitu quodam, sicut imber decidens in petram : illis autem, qui in dies tendunt in deterius, oppositum prorsus usu venit. Cuius sane diuersitatis ratio est, quatenus Angelo vtrilibet similis est vel dissimilis animæ ipsius dispositio. Si enim contrariam sibi eam alteruter spiritus inuenerit, cum strepitu & pulsu, qui facile aduerti queat, ei se coniungit. Si conformem vero tanquam in propriam & apertam domum subit cum quiete.

Diuersitas
vtriusque
Spiritus.

Octaua, Quoties sine præuia vlla causa consolatio nobis adest, quamuis ei, tanquam diuinitus immissæ, vt supradictum est, nihil fallaciæ subesse possit ; debemus tamen attente, ac sollicitè distinguere præsens consolationis tempus à proximo sequente, in quo anima feruet adhuc, & fauoris diuini nuper accepti, sentit reliquias. Nam posteriore hoc tempore, frequenter accidit, vt vel ex habitu, discursu, & iudicio proprio, vel ex boni aut mali spiritus instinctu, aliqua sentiamus, vel delibere- mus, quæ cum ab ipso Deo, citra medium non emanent, solerti indignet discussione, priusquam recipiant assensum, vel in opus veniant.

Quando est
cōsolatio si-
ne præuia
causa, quid
faciendum.

RE-

REGVLAE NON NVLLAE, IN
distribuendis eleemosynis seruandæ.

Quando ero-
gatur in con-
iunctos quæ
seruanda.

Rima, Si quid erogare libeat in
homines genere, vel amicitia cõ-
iunctos, erga quos sentitur pro-
cliuior affectus; attendendæ erũt
regulæ quatuor, quas ex parte
circa electiones commemorauim-

mus. Earum itaque prima hæc est, vt affectus
erga tales meus, recta proueniat ex amore Dei,
quem certe amorem debeo sentire in me, vt ra-
dicem esse & causam cuiuscunque meæ affectio-
nis erga cognatos, & amicos omnes; ac ope-
ram dare, vt in hoc præsentis negotio, præcipua
ea ratio elucescat.

* e e
Quid si quis
alter me cõ-
suleret fa-
cien.

Secunda, Vt * considerem, si quis alter cui
parem mecum statum, seu perfectionis gra-
dum optem, me consulat super negotio istius-
modi, quam ego illi erogationis faciendæ dicta-
turus sim rationem. Hac igitur & me vti par est.

Quid si vitæ
exitus insta-
ret.

Tertia, Vt cogitem, si mihi vitæ nunc exi-
tus instaret, quid in hac re egisse vellem
potissimum. Ita ergo agendum in præsentia
decernam.

Quid mal-
lem in die
iudicij.

Quarta, vt prospiciam similiter, quid
mallet in die iudicij à me fuisse super his
transactum. Id quod & nunc citra dubium
præeligam.

Quinta, vt quoties ad personas, mihi huma-

no aliquo vinculo coniunctas, affectum meum sentio magis inclinare, regulas quatuor prædictas sedulo expendam, & iuxta eas examinem affectum, nihil de eleemosyna, seu distributione facienda cogitans, donec ab animo, si quid non rectum inest, remouero.

Quid quando ad con- iunctos in- clinatur.

Sexta, quamuis facultates diuino cultui, & vsui ecclesiastico dicatæ, citra culpam assumi possint distribuendæ ab eo, qui ad hoc ministerium sit vocatus: cum tamen plurimis, in determinanda proprijs suis sumptibus iusta portione, soleat de excessu scrupulus incidere, operæpretium est iuxta regulas superiores, vitæ suæ statum recte disponere.

Quid seruan- dum pro re- bus Eccl.

Septima, propter rationes dictas, & alias plerasque, in administrandis ijs, quæ ad propriam personam, conditionem, domum, aut familiam pertinent; optimum ac securissimum est unicuique, distributionis curam subeunti, vt suæ subtrahat commoditati quantum potest, ac seipsum proxime conformet ad exemplar Domini nostri IESU CHRISTI summi Pontificis: quandoquidem in tertio etiam Carthaginensi Concilio, in quo interfuit sanctus Augustinus, decretum fuit, supellectilem Episcopi, vilem ac pauperem debere esse. Hoc idem in quolibet statu seu vitæ genere prouideri conuenit, habita interim ratione personarum, & statum ipsorum, sicut in matrimonio exemplum præbent S. Ioachimus, & S. Anna, qui diuisis

Optima ratio distri- buendi.

per annos singulos facultatibus suis in tres partes, pauperibus vnā erogabant, alteram dicabant in templi, & diuini cultus ministerium; & tertiam postremo necessitati suę reseruabant.

QVAEDAM NOTATV DIGNA

*de scrupulis, quos anima demon
inijcit, dignoscendis.*

Scrupulus
improprie.

Rimum, vulgo scrupulum apellant, quando ex proprio liberi arbitrii motu & iudicio, aliquid concludimus peccatum esse, cum peccatum non sit: veluti si quis animaduertens se crucem, ex paleis humi figuratam, in transitu calcasse, crimini sibi vertat. Hoc autem nō scrupulus proprie, sed iudicium potius erroneum vocari debet.

Scrupulus
proprie qualis.

Secundum, scrupulus proprie dicendus est, quoties post calcatam crucem eiusmodi, vel post cogitationem, loquelam, aut operationem aliquam, oboritur nobis extrinsecus, peccati admissi suspicio. Et quamuis altera ex parte veniat in mentem, nos minime peccasse; ambiguitatem tamen quandam, atque animi perturbationem sentimus, a dæmone videlicet obtrusam.

Prior species
scrup. improprie fugienda.

Tertium, prior scrupuli species, improprie sic dicti, prorsus abhorrenda est vt erroris plena. Posterior vero, per tempus aliquod (dum praesertim recens est vitæ melioris institutio)

animam

animam rebus spiritualibus vacantem, non parum iuuat, cum eam mirum in modum purget, atque ab omni peccati specimine abducat, iuxta illud Diui Gregorij: Bonarum mentium est, ibi culpam agnoscere, vbi culpa non est.

Quartum, callide obseruare solet inimicus, qualis nam sit animæ cuiusuis conscientia, crassior ne, an delicatior. Et si quam inuenit delicatam, multo quoque delicatior effigere nititur, & in extremum quendam redigere anxietatis gradum, vt sic misere turbatam, à profectu spirituali tandem deiiciat.

*Dæmonis
calliditas in
conscientia
obseruanda.*

Putat si animam nouerit, quæ peccato nulli consentiat, mortali, siue veniali, immo ne vmbra quidem (vt sic dicamus) voluntarij peccati sustinere queat; tunc, quoniam non potest veram peccati rationem illi obijcere, eo satagit adducere, vt peccatum sibi esse credat, quod reuera non est, cuiusmodi est, de verbo aliquo, vel cogitatiuncula repentina. Crassam è diuerso animam, seu conscientiam, reddere crassiorē studet, vt, quæ negligebat prius venialia peccata, mortalia quoque nunc parum curet, ac in dies minus respiciat.

Quintum, vt anima progredi valeat in via spirituali, ad illius partis oppositum tendat necesse est, in quam inimicus tentat pertrahere: vt si laxiorem iste conscientiam facere adnititur, faciat illa strictiorem: aut relaxet contra, si dæmon nimium velit restringere. Sic

*Vt nitendū
contra scrupulos.*

enim continget, vitatis extremæ vtriusque partis periculis, animam ipsam in medio quodam quieto, & securo statu iugiter manere.

Cum vana-
gloria pulsa-
tur.

Sexta, quotiescunque homini, dicere, aut agere aliquid volenti, quod ab Ecclesiæ vsu, vel maiorum nostrorum sensu non dissonat, quodque tendit in Dei gloriam; obuiat extrinsecus suggestio dissuadens, ne dicat, aut agat illud propositum, adducta vel vanæ gloriæ, vel mali alterius cuiusuis fucata quadam ratione: Tunc ad Deum eleuanda mens est: sique appareat, ad eius gloriam spectare dictum, aut factum eiusmodi, vel certe contrarium non esse, tendendum recta

erit aduersus talem cogitationem, atque obstrepenti nobis inimico

respondendum cum diuo Bernardo: Nec propter te cœpi, nec propter te finiam.

REGVLAE ALIQVOT SERVANDAE
vt cum orthodoxa Ecclesia vere
sentiamus.

Prima, sublato proprio omni iudicio, tenendus est semper paratus, promptusque animus ad obediendum veræ Christi sponsæ, ac sanctæ matri nostræ, quæ est orthodoxa, catholica, & hierarchica Ecclesia. Animi præptitudo.

Secunda, laudare conuenit solitam fieri sacerdoti confessionem peccatorum, & Eucharistiæ sacræ sumptionem annuam vt minimum, cum sit laudabilius octauo quoque die, aut semel saltem in mense quolibet, seruatis interim conditionibus debitis, Sacramentum ipsum suscipere. Laus frequētiæ Sacram.

Tertia, commendare Christi fidelibus, vt frequenter, ac deuote Missæ sacrum seu sacrificium audiant. Item cantus Ecclesiasticos, psalmos, & prolixas preces in templis, vel extra templa recitandas: tempora etiam probare, determinata officijs diuinis, & precationibus quibuscūq. vt sunt, quas vocamus horas canonicas. Commendatio sacrorum, & cantus Eccles.

Quartæ, laudare plurimum religionum status, atque cælibatum, seu virginitatem matrimonio præferre. Cômendatio religiosi status.

Quinta, comprobare vota religiosorum de seruanda castitate, paupertate, obedientiaque Cômendatio votor. & perfectionis relig.

tiæque perpetua, cum alijs perfectionis, & supererogationis operibus. Vbi obiter notandum est, quod cum voti ratio ad ea pertineat, quæ ad perfectionem ducunt vitæ Christianæ: de alijs, quæ ab ipsa perfectione potius auertunt, vt de negotiatione, vel matrimonio, votum nunquam emittendum sit.

Commen-
datio reli-
quiarum, sta-
tionum, &c.

Superiorum
iustitiam

Sexta, laudare præterea reliquias, venera-
tionem, & inuocationem Sanctorum. Item
stationes, peregrinationesque pias, indulgentias,
iubilæa, candelas in templis accendi solitas, &
reliqua huiusmodi pietatis, ac deuotionis no-
stræ adminicula.

Commen-
datio ieiuniorum,
&
pœnitent.

Septima, extollere abstinentiæ ac ieiunio-
rum vsum, vt quadragesimæ, quatuor tem-
porum, vigiliarum, sextæ feriæ, sabbati, aliorum.
que pro deuotione susceptorum. Item sponta-
neas afflictiones sui, quas pœnitentias dicimus,
non internas solum, sed etiam externas.

Commen-
datio Tem-
plorū & ima-
ginum.

Octaua, laudare insuper templorum ex-
structiones, atque ornamenta, nec non
imagines, tanquam propter id quod repræsen-
tant, iure optimo venerandas.

Commend.
præceptorū
Ecclesiast.

Nona, confirmare maxime omnia Ecclesiæ
præcepta: nec impugnare vilo modo:
sed contra impugnantes quæsitis vndique ratio-
nibus prompte defendere.

Approbatio
Patrum, de-
cretorū, &c.

Decima, Patrum etiam, seu superiorum de-
creta, mandata, traditiones, ritus, & mo-
res studiose probare. Licet autem non reperia-

tur

tur vbiq̄ue ea, quæ deberet esse, morum integritas. si quis tamen vel in publica concione, vel in populari commercio, ipsis obloquitur, generat potius damna & scandala, quam aliquid afferat remedij, aut vtilitatis, cum nihil aliud sequatur nisi exasperatio, & obtrectatio populi aduersus Principes ac Pastores suos. Temperandū est igitur ab isto inuectiuarum genere. Veruntamen, sicut damnosum est, primates ipsos absentes, apud populū allatrare, atq. proscindere: ita rursus priuatim admonere eos, qui si velint, mederi huic malo possunt, operæ precium videtur fore.

Vndecima, doctrinam sacram plurimi facere, tum eam, quæ positiua dici solet, tum quæ scholastica. Sicut enim sanctis Doctoribus antiquis Hieronymo, Augustino, Gregorio, & consimilibus, scopus fuit, ad amorem, & cultum Dei amplectendum, animos mouere: ita peculiare est B. Thomæ, Bonauenturæ, Magistro Sententiæ, & alijs recentioribus Theologis, dogmata ad salutem necessaria exactius tradere, atque definire, prout conuenit suis temporibus, & posteris, ad errores hæresum confutandos. Siquidem Doctores huiusmodi, vt sunt tempore posteriores, non solum Scripturæ sacræ intelligentia præditi sunt, & veterum auctorum iuuantur scriptis: sed etiam cum influxu diuini luminis, conciliorum sanctionibus, decretis, & varijs Ecclesiæ sanctæ constitutionibus, ad salutis nostræ subsidium feliciter vtuntur.

Doctr. sacr.
tum positiue
tū scholas.
commend.

Vitanda cū
Sanctis com-
paratio.

Dodecima, culpabilis est, ac vitanda hominum, qui adhuc in terris viuunt, (quantumuis laudabilium) comparatio cum Sanctis, & Beatis, dicendo: Iste est doctior sancto Augustino: Ille est alter S. Franciscus: Aequalis est Paulo sanctitate, aut aliqua virtute, non est inferior, &c.

Eccl. defini-
tioni prom-
pta submis-
sio.

Decima tertia, denique vt ipsi Ecclesiæ Catholicæ omnino vnanimis, conformesque simus, siquid, quod oculis nostris apparet album, nigrum illa esse definierit, debemus itidem, quod nigrum sit, pronunciare. Indubitate namque credendum est, eundem esse Domini nostri IESV Christi, & Ecclesiæ orthodoxæ, Sponsæ eius, spiritum, per quem gubernamur, ac dirigimur ad salutem: neque alium esse Deum, qui olim tradidit decalogi præcepta, & qui nunc temporis Ecclesiam hierarchicam instruit, atque regit.

Vt de præ-
dest. loquen-
dum.

Decima quarta, aduertendum quoque est, quanquam verissimum sit, nemini contingere salutem, nisi prædestinato; circumspecte tamen super hoc loquendum esse, ne forte gratiam seu prædestinationem Dei nimis extendentes, liberi arbitrij vires, & operum bonorum merita excludere velle videamur: vel è conuerso, ne plus æquo hisce tribuentes, illis interim derogemus.

Vitandum
de prædest.
sermo fre-
quens.

Decima quinta, similem ob causam frequens de prædestinatione sermo habendus

us non est: sique incidat nonnunquam, ita temperari decet, vt nulla plebi audienti detur occasio erroris, ac dicendi, si de salute mea, vel damnatione iam definitum est, siue male, siue bene agam, aliter euenire non potest: vnde solent multi opera bona negligere, & alia subsidia salutis.

D Ecima sexta, accidit etiam non raro, vt ex immodica fidei prædicatione, & laude, adiecta distinctione, aut explicatione nulla, ansam arripiat populus, torpescendi circa bona quælibet opera, quæ fidem præeunt, aut sequuntur charitatis nexu efformatam. Cautè de fide dicendū.

D Ecima septima, neque itidem, prædicandæ, & inculcandæ gratiæ Dei vsque adeo insistendum fuerit, vt serpere inde possit auditorum animis læthalis error, negata liberi arbitrij nostri facultate. De gratia ergo ipsa diffuse quidem loqui fas est, Deo aspirante, sed quatenus in gloriam eius vberiore redundat, idque iuxta modum conuenientem, nostris præsertim temporibus, tam periculosis: ne & liberi arbitrij vsus, & operum bonorum efficacia tollatur. Vt de gratia loquendum.

D Ecima octaua, quamuis summe laudabile sit atque vtile, ex dilectione pura in seruire Deo, nihilominus tamen valde commendandus est Maiestatis diuinæ timor. Neque porro is timor solum, quem filialem appellamus, qui pius est, ac sanctus maxime: verum etiam alter, seruilis dictus. Quippe qui homini utilis est. Timores laudabiles.

est

est admodum, & sæpenumero necessarius, ut à
 mortali peccato, quando incidere contingit,
 resurgere prompte studeamus: à quo dum
 erimus immunes, atque alieni, fa-
 cilius patebit ascensus ad ti-
 morem illum filialem

Deo penitus ac-

ceptum,

qui nobis cum ipso Deo

unionem amoris præ-

stat, & conser-

uat.

150
LOCUS, QUAE EX DILECTISSIMO
CUIUS HILARIO APOLITANO COLLE-
GIONE ADIUTUS, IN HAC BO-
NICIAE EDITIONE,
EXERCITIORUM
Quae ab alijs impressis Exercitiorum exemplis
variant, ex utroque nostro exemplari ma-
nuscripto: In mysterijs autem vitæ Chri-
sti, etiam ex editione vulgata, emendata
sunt.

LOCA, QUÆ EX DILIGENTI
cum Hispanico Authographo colla-
tione adnotata sunt in hac po-
strema editione.

A Patrum deputatio, quæ in V.
Generali Congregatione pro re-
cognoscendo Directorio Exerci-
tiorum instituta fuit; illud in pri-
mis proposuit, ut antequam liber
Exercitiorum denuo imprimere-
tur, cum Hispanico Autographo, qui Romæ ser-
uatur, diligenter conferretur, non ut noua quæ-
dam verso fieret, sed ut loca quædam accommo-
darentur, quæ in vulgata latina editione subob-
scura videbantur. Quod cum R. P. N. fieri
mandasset, facta diligenti collatione, comper-
tum est, latinam editionem in paucis ab Auto-
grapho discrepare. Iis igitur prætermiſſis, quæ
parui momenti esse videbantur, ea tantum loca
adnotari placuit, in quibus sensus subobscurus
censebatur, vel certe clarior hac noua versione
reddi poterat. Quæ omnia cum essent à R. P. N.
cum Patribus Assistentibus diligenter exami-
nata, ne vulgata editio, ob reuerentiam, quæ il-
li merito debetur, mutari videretur, satius vi-
sum est, si in fine Exercitiorum loca omnia, quæ
sunt adnotata, ponerentur stellulis quibusdam
signata, quæ locis, in quibus facta est mutatio,
responderent, ut facilius, quæ in postrema hac
editio.

editione fuerunt accommodata, reperiri à quolibet possent. Hic autem labor, ut speramus, maiorem quandam lucem afferet ijs, qui Exercitia tractant; omnibusque Societatis nostræ hominibus, qui Exercitiorum usum habere debent frequentissimum, non erit iniucundus. Romæ 25. Iunij. M. D. XCVI.

Mandato R. P. N. Generalis.

Jacobus Dominicus Secretarius.

I N A N N O T A T I O N I B V S
viginti, quæ sunt in principio
Exercitiorum.

Pagina 11. Annotatione quarta in fine, ubi dicitur, * a Expedi nonnunquam succidi hebdomadam. Sensus erit clarior si legatur, Contrahi hebdomadam.

Pag. 12. Annotatione octava ubi dicitur. * b In prioribus duabus hebdomadis. *Lege.* Pro prioribus duabus hebdomadis.

Pag. 13. Annotatione decima in fine, ubi habetur. * c Atque per Exercitia primæ hebdomadæ comprehenditur. *Lege.* Atque Exercitijs primæ hebdomadæ respondet.

Pag. 15. *Annotatione decima septima ita poni debet.* * d Decima septima. Perutile est, ut qui tradit Exercitia, quamvis inquirere, ac scire non intendat proprias alterius cogitationes, & peccata; certior tamen fideliter fiat de varijs agitationibus, & cogitationibus, quas varij spiritus immittunt. Perspecto enim maiori, aut minori eius profectu, nonnulla spiritualia Exercitia præscribere illi potest, præsentî animæ necessitati opportuna.

In fundamento.

Pagina 1. Ubi dicitur. (* e Prout libertati arbitrij nostri subiectæ sunt, & non prohibitæ)

clarius ex Autographo dicatur. Pro ut libertati arbitrij nostri permissum est, & non prohibitum.

Pag. eadem, circa finem fundamenti, ubi habetur. * f Sed consentaneum est ex omnibus eademum, quæ ad finem, ducunt, eligere, ac desiderare. *dicatur.* Sed consentaneum est ex omnibus eademum, quæ ad finem, cuius gratia conditi sumus, nos ducunt, eligere, ac desiderare.

In quinto Exercitio primæ hebdomadæ.

P Ag. 40. In primo puncto. * g Et animas igneis quibusdam corporibus velut ergastulis inclusas. *dicatur.* Et animas velut igneis quibusdam corporibus tanquã ergastulis inclusas.

In Additionibus.

P Ag. 42. In prima additione, ubi dicitur. * b Cogitem de hora, qua surgendum mihi erit, & de Exercitio faciendo. *Ex Autographo dicatur.* Cogitem de hora, qua surgendum mihi erit, Exercitij faciendi puncta breuiter animo retractans.

In meditatione secundæ diei in secunda hebdomada.

P Ag. 53. In primo puncto. * i Inter quos me adesse

adefse fingam, tanquam pauperculum, eorum utcunque necessitatibus, &c. *Addatur ex Autographo.* Inter quos me adefse fingam, tanquam pauperculum, & seruulum indignum, eos spectantem, contemplantem, & eorum necessitatibus cum reuerentia maxima famulantem.

In quinta Contemplatione.

P *Ag. 55. In tertio puncto. * K.* Dulcedo animæ diuinis donis, &c. *Legatur.* Dulcedo, diuinitatis, animæ, eiusque virtutum, ac ceterorum omnium iuxta rationem, &c.

In quinque notandis.

P *Ag. 56. In tertio. * l* Superaddita circa vespertas vna repetitione, & sensuum applicatione ante cœnam. *Ex Autographo.* Superaddita circa vespertas vna repetitione, & postea sensuum applicatione ante cœnam.

In secunda die.

P *Ag. 58. * m* Et fuga in Ægyptum. *Additur ex Autographo.* Et fuga eiusdem veluti exulantis in Ægyptum.

*In Præludio post Contemplationem
tertiae diei.*

P *Ag. 59. Quod ibi dicitur de distinctione duplicis*

plicis status, clarius ita ponetur ex Autographo.

* *n* Cum supra propositum fuerit exemplū Christi de vitæ genere, quod in mandatorum Dei obseruatione consistit, dum parentibus suis fuisse subditus memoratur, & primus, seu communis status appellatur. Nunc idem ipse Dominus formam videtur exhibere alterius, seu secundi status, perfectionem Euangelicam afferentis, quando videlicet in templum se contulit, &c.

*In Meditatione quartæ diei de tribus
hominum Classibus.*

P *Ag. 63. In fine primi Præludij.* * *o* Sublato vtcunque noxio affectu rerum, vtpote salutis impedimento. *Legatur.* Sublato vtcunque noxio affectu rei partæ, vtpote, &c.

Pag. eadem. In prima Classe. * *p* Debitaque adminicula toto vitæ tempore non admouet. *Ex Autographo.* Debitaque adminicula vsque ad horam mortis non admouet.

Pag. 64. In tertia. * *q* Ac interim omnia relinquens integra, &c. *vsque ad finem.* *Ita ex Autographo verti potest clarius.* Ac interim ita se gerit. vt qui omnia in affectu reliquerit, entendendo scilicet, neque hoc, neque aliud quippiam expetere, nisi quantum diuini obsequij intuitus moueret; ita vt non aliam admittat relinquendæ, aut retinendæ rei acquisitæ causam.

præter rationem, ac desiderium, melius Deo domino nostro seruiendi.

*Pag. 64. In Notando. * r* Seruabimus tamen interea, &c. usque ad finem. in Autographo sic habetur. Atque hoc ipsum optare, petere, & flagitare, spectato solum obsequio, & gloria diuinæ ipsius bonitatis.

*In secundo Notando post duodecimam
Meditationem.*

P *Ag. 66. Secundo. * s* Quod inchoanda est, &c. usque ad finem. Omnis dubitandi ratio tollitur, si ita vertatur ex Autographo. Secundo, quod inchoanda est electionum discussio à contemplatione discessus Christi ex Nazareth Iordanem versus inclusiue, quæ fit quinto die, vt in sequentibus declaratur.

*In modo secundo bene
eligendi.*

P *Ag. 72. In secunda Regula. * t* Secunda est considerare, &c. usque ad finem. Clarius ita verti potest ex Autographo. Secunda est considerare, si quis mihi vir antea ignotus, & nunquam plane visus, cui tamen nihil non perfectionis inesse cupiam, occurreret dubius super electione huiusmodi, quid nam ego illi facien-

ciendum, & eligendum ad maiorem Dei gloriam, & maiorem animæ illius perfectionem, essem consulturus: quo animaduerso, id mihi agendum ducam, quod alteri suaderem.

In tertia hebdomada.

*Pag. 75. In titulo primæ contemplationis. * u*

Prima contemplatio fit media nocte, &c. *Addatur ex Autographo.* Prima contemplatio de Christi Domini nostri profectioe à Bethania in Hierusalem, & de gestis vsque ad vltimam cœnam inclusive, fit media nocte, & continet orationem præparatoriam.

*Pag. 76. In quarto puncto. * x* Quartum, aduertere quid iam inde, &c. *ita vertendum ex Autographo.* Quartum, Aduertere quid Christus Dominus noster in humanitate patiatur, aut pati appetat, iuxta punctum, quod meditando suscipitur: vnde incipiam & ipse maximo conatu dolorem, mœstitiam, & fletum mihi excitare. idemque curabo in subsequenti bus punctis.

*In prima Contemplatione quartæ
hebdomadæ.*

P Ag. 84. *In primo Præudio. * y Sepulto corpore. Ex Autographo habetur. Corpore ab anima separato; vox enim illa (sepulto) non est, neque coheret cum alijs.*

*Pag. 85. In quarto puncto. * z Quomodo Christi diuinitas passionis, & mortis tempore abscondita. In Autographo habetur. Quomodo Christi diuinitas, quæ passionis tempore videbatur abscondita, &c.*

*In Contemplatione ad acquirendum
amorem.*

P Ag. 89. *In tertio puncto. post illa verba. * a a Laborantem quodammodo. addantur hæc ex Autographo. Vt in cælis, elementis plantis, fructibus, & animantibus, quatenus dat, &c.*

De Conuersione Magdalene.

P Ag. 105. *In Autographo non habentur verba illa. * b b Siue Maria Magdalena soror Marthæ fuerit, siue alia.*

*In quinta Regula de discretione
spirituum.*

P Ag. 121. *Verba illa. * c c* Quemadmodum enim dum fruitur quis *vsque ad finem.* ita commodius verti possunt ex Autographo. Quemadmodum enim in consolatione bonus spiritus nos magis regit, ac dirigit; ita in desolatione malus, cuius instigatione, & consilij nihil rectum decernere possumus.

*In septima Regula de discretione
spirituum.*

P Ag. 121. *Circa medium. * d d* Assistente nobis iugiter præsidio diuino, licet tunc nequaquam sentiat. In Autographo sic habetur. Assistente nobis præsidio diuino, quod semper manet, licet tunc nequaquam sentiat.

*In secunda Regula pro distribuendis
Eleemosynis.*

P Ag. 128. *Secunda. * e e* Vt considerem, &c. *vsque ad finem.* Hæc regula in Autographo sic habetur. Secunda, Vt considerem si quis alter esset mihi plane ignotus, cui tamen pro

hoc ministerio, & ipsius statu omnem perfectionis gradum exoptem, quam ego illum in hac distributione rationem

sequi vellem ad maiorem

Dei gloriam, & ani-

mæ suæ perfe-

ctionem :

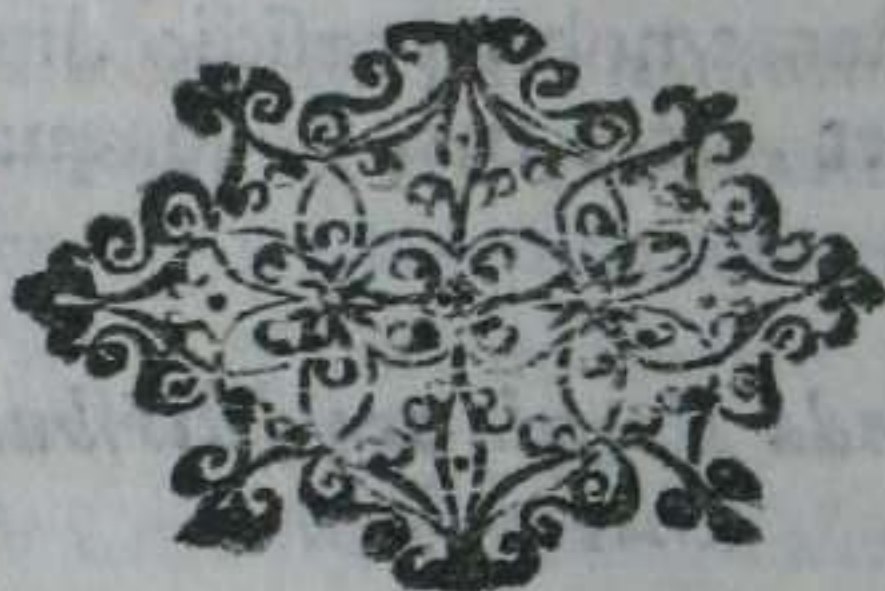
hac

ipsa eadem mihi

utendum

esse.

L A V S D E O.

BREVIS INDEX MEDITATIONVM,
 Additionum, & Notandorum, quæ
 hoc libro continentur.

C	<i>Confirmatio Exercitiorum Pauli Tertij.</i>	pag. 1
C	<i>Testimonia eorum, quibus censura Exercitiorum est commissa.</i>	5
	<i>Prefatio ad Lectorem.</i>	7
	<i>Annotationes, ut iuuari possit & is, qui tradit; & is, qui accipit Exercitia.</i>	9

Prima hebdomada.

P	<i>Principium, seu fundamentum.</i>	10
	<i>Examen particulare.</i>	22
	<i>Examen generale.</i>	25
	<i>Examinis generalis modus.</i>	30
	<i>Confessionis generalis, & communionis usus.</i>	30
	<i>pag.</i>	30
	<i>Primum Exercitium secundum tres animæ potentias circa triplex peccatum.</i>	32
	<i>Secundum Exercitium, meditatio de peccatis.</i>	36
	<i>pag.</i>	36
	<i>Tertium Exercitium, repetitio primi & secundum cum tribus colloquijs.</i>	38

I N D E X.

<i>Quartum simile .</i>	39
<i>Quintum de inferno .</i>	39
<i>Exercitiorum temporis distributio .</i>	41
<i>Additiones ad Exercitia melius agenda .</i>	42
<i>De pœnitentia, seu afflictione corporis .</i>	44
<i>Notanda alia quatuor .</i>	45

Hebdomada secunda .

C <i>ontemplatio Regni Christi .</i>	47
<i>Primæ diei meditatio prima de Incarnat- tione .</i>	50
<i>Contemplatio secunda de Natiuitate .</i>	52
<i>Tertia, repetitio utriusque .</i>	54
<i>Quarta similis .</i>	ibid.
<i>Quinta, applicatio sensuum ad prædictas .</i>	55
<i>Annotationes quinque .</i>	56
<i>Secundæ diei contemplationes .</i>	58
<i>Tertiæ diei .</i>	ibid.
<i>Præludium considerationis statuum diuerso- rum .</i>	59
<i>Quartæ diei meditatio de duobus vexillis .</i>	60
<i>Eiusdem diei meditatio de tribus hominum clas- sibus .</i>	63
<i>Quintæ diei, sextæ, septimæ, usque ad nonam .</i>	65
<i>pag.</i>	65
<i>Decimæ, Undecimæ, & Duodecimæ .</i>	66
<i>Annotationes tres .</i>	ibid.
<i>Tres modi humilitatis .</i>	66
<i>Præludium ad electionem faciendam .</i>	67

Intro-

I N D E X.

Introductio ad eligendarum rerum notitiam.

<i>pag.</i>	68
<i>De tempore triplici ad electiones faciendas.</i>	70
<i>Modus prior bonæ electionis faciendæ.</i>	71
<i>Modus posterior.</i>	72
<i>De emendatione, seu reformatione vitæ status.</i>	73

Tertia hebdomada.

C ontemplatio prima, de cœna Domini.	75
C ontemplatio secunda de gestis post cœnam, & in hor- to.	77
<i>Notanda quatuor.</i>	78
<i>Secunda die.</i>	79
<i>Tertia, & quarta.</i>	ibid.
<i>Quinta, & sexta.</i>	80
<i>Septima cum annotationibus.</i>	ibid.
<i>Regulæ ad victum temperandum.</i>	81

Quarta hebdomada.

C ontemplatio prima de Resurrectione.	84
<i>Annotationes aliquæ.</i>	85
<i>Contemplatio ad amorem spirituales excitand- um.</i>	87
<i>Modi tres orandi, primus</i>	90
<i>Secundus.</i>	92
<i>Eius regulæ.</i>	93
<i>Tertius.</i>	94
<i>Eius regulæ.</i>	ibid.

Vitæ

I N D E X.

Vitæ D. N. Iesu Christi Myſteria.

N otandum .	95
De Annunciatione .	ibid.
De Viſitatione .	96
De Natiuitate .	ibid.
De Paſtoribus .	97
De Circuncifione .	ibid.
De tribus Magis .	97
De Purificatione B. Virginis, & pueri Ieſu præſentatione .	98
De fuga in Aegyptum .	ibid.
De reditu .	99
De Vita Domini ab anno ætatis ſuæ duodecimo uſque ad trigeſimum .	ibid.
De Aſcenſu in Templum .	100
De Baptiſmo .	ibid.
De tentatione .	100
De Apoſtolorum uocatione .	101
De primo Chriſti miraculo factò in nuptijs .	102
De fugatis è Templo negotiatoribus prima uice .	ibid.
De ſermone Chriſti, in monte .	ibid.
De ſedata Maris tempeſtate .	103
De Ambulatione ſuper aquas .	ibid.
De miſſis ad prædicandum Apoſtolis .	104
De conuerſione Magdalene .	ibid.
De quinque millium hominum reſeſtione .	105
pag.	105
De	

I N D E X.

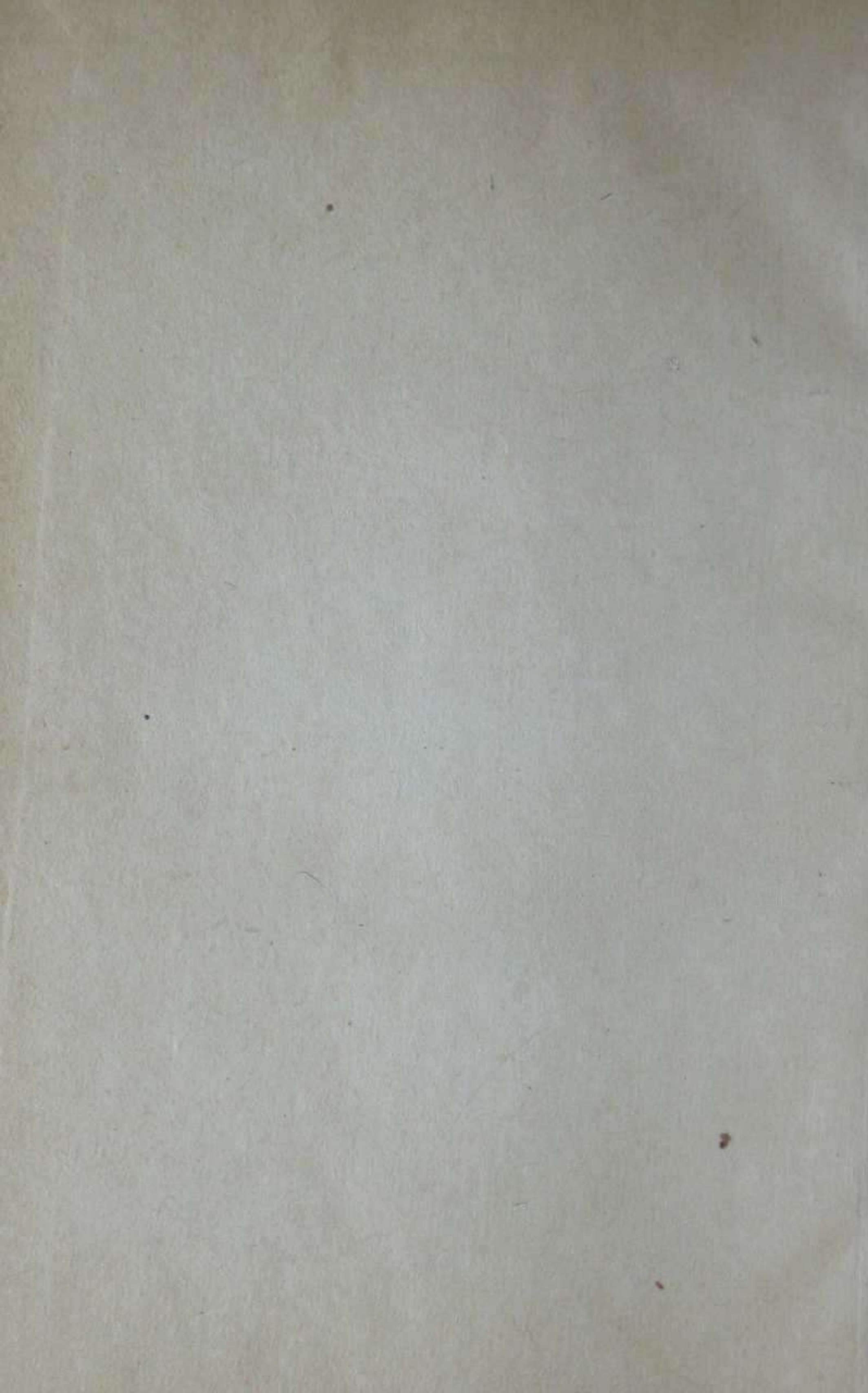
<i>De transfiguratione .</i>	105
<i>De Lazari suscitatione .</i>	106
<i>De cœna apud Bethaniam .</i>	ibid.
<i>De die Palmarum .</i>	107
<i>De Prædicatione in Templo .</i>	ibid.
<i>De cœna ultima .</i>	ibid.
<i>De mysterijs post cœnam, & in horto gestis .</i>	108
<i>pag.</i>	
<i>De comprehensione Christi, & traductione ad Annam .</i>	109
<i>De gestis in domo Caiphæ .</i>	ibid.
<i>De Christi apud Pilatum accusatione .</i>	110
<i>De transmissio Christo ad Herodem .</i>	ibid.
<i>De reuersione ab Herode ad Pilatum .</i>	111
<i>De condemnatione & Crucifixione Iesu Christi .</i>	ibid.
<i>De mysterijs in Cruce factis .</i>	112
<i>De mysterio sepulturæ .</i>	ibid.
<i>De Christi Resurrectione, & apparitione prima .</i>	113
<i>De apparitione secunda .</i>	ibid.
<i>De apparitione tertia .</i>	113
<i>De apparitione quarta .</i>	114
<i>De apparitione quinta .</i>	ibid.
<i>De apparitione sexta .</i>	115
<i>De apparitione septima .</i>	ibid.
<i>De apparitione octaua .</i>	115
<i>De apparitione nona .</i>	116
<i>De apparitione decima .</i>	ibid.
<i>De apparitione undecima, duodecima, & decima</i>	
	<i>cima</i>

I N D E X .

<i>cima tertia .</i>	117
<i>De Ascensione .</i>	ibid.
<i>Regula ad motus animæ discernendos .</i>	119
<i>Regulae utiles ad pleniorẽ spirituum discre- tionem .</i>	125
<i>Regula in distribuendis elemosynis .</i>	128
<i>De scrupulis dignoscendis .</i>	130
<i>Regulae seruandae , ut cum Ecclesia sentia- mus .</i>	133
<i>Loca adnotata in postrema editione ex collatio- ne cum Hispanico Autographo .</i>	140

F I N I S .

2 weeks in 1 vol.
roll, apparently complete
I: (2 II.), 150 pp., (3, 2 blank II.)
II: 143 pp.
10/25/93 BW

